

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI

BİREYSEL PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİNDE ÖRTÜK BİLGİNİN
ÖNEMİ: KKTC FİTNESS MERKEZİ ÜYELERİ ÜZERİNE YAPILAN BİR
ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cemal YAZIR

Lefkoşa Haziran, 2018

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI

BİREYSEL PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİNDE ÖRTÜK BİLGİNİN
ÖNEMİ: KKTC FİTNESS MERKEZİ ÜYELERİ ÜZERİNE YAPILAN BİR
ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cemal YAZIR

Danışman: Yrd. Doç.Dr. Nazım Serkan BURGUL

Eş Danışman: Prof. Dr. Mustafa SAĞSAN

Lefkoşa Haziran, 2018

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SPOR ANABİLİM DALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Yüksek Lisans Bitirme Tezi Savunması

Bireysel Performans Değerlendirmesinde Örtük Bilginin Önemi: KKTC Fitness
Merkezi Üyeleri Üzerine Deneysel Bir Araştırma

Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı için hazırlanan bu tez, Juriden başarıyla
geçmiştir.

Hazırlayan: Cemal YAZIR

Juri Üyeleri

Prof. Dr. Mustafa Sağsan (Tez Eş Danışmanı)	Yakın Doğu Üniversitesi İnovasyon ve Bilgi Yönetimi Bölüm Başkanı	
Yrd. Doç.Dr. Nazım Serkan Burgul (Tez Danışmanı)	Yakın Doğu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Müdür Yard.	
Yrd. Doç. Dr. Emete Yağcı	Yakın Doğu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğr. Üyesi	
Prof. Dr. Seyhan Hasırcı	Uluslararası Final Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Müdürü	

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Hüsnü Can Başer

Müdür

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dökümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Cemal YAZIR

ÖNSÖZ

Yaşadığımız zorlukların hiçbir önemi yok, önemli olan iyi olmak önemli olan iyi olabilmek.. zaman çok hızlı geçiyor bununla birlik de her gün yeni bilgiler öğrenmeye çalışırken hayatın kolay olmadığı her geçen gün yaşadıkça öğreniyorsunuz. Bu çalışma benim için önemi çok büyük biraz hayal biraz gelecekteki hayatımın temeli, lafı uzatmadan çalışmaya başarmaya her zaman açık olun iyi bir insan olun.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaşan, kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenden fazlasını sunan her sorun yaşadığımda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini benden esirgemeyen ve gelecekteki mesleki hayatımda da bana verdiği değerli bilgilerden faydalanacağımı düşündüğüm kıymetli hocam statüsünü hakkıyla yerine getiren Prof. Dr. Mustafa Sağsan'na teşekkürü bir borç biliyor ve şükranlarımı sunuyorum. Yine çalışmamda konu, Sporcu Performansı ve Performans açısından bana sürekli yardımda bulunarak yol gösteren ve gelecekteki hayatında çok daha başarılı olacağına inandığım kıymetli Yrd.Doç.Dr. Nazım Serkan Burgul 'a de sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca kıymetli zamanını benim hazırladığım bitirme projesine ayırıp değerlendireceği için ve üniversite hayatımın bu son döneminde bana kattığı her bilgi için Prof. Dr. Seyhan Hasırcı'ye teşekkürü borç bilirim.

Teşekkürlerin az kalacağı diğer üniversite hocalarımda bana yüksek lisans süresince kazandırdıkları her şey için ve beni gelecekte söz sahibi yapacak bilgilerle donattıkları için hepsine teker teker teşekkürlerimi sunuyorum ve son olarak çalışmamda desteğini ve bana olan güvenini benden esirgemeyen Turgut Zabit'e ve beni bu günlere sevgi ve saygı kelimelerinin anlamlarını bilecek şekilde yetiştirerek Anneme Kamer Hamamcıoğlu'na getiren ve benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen bu hayattaki en büyük şansım olan Abime Ömer Yazır'a aileme ve bu dönemlerde yanımda olan dostlarıma sonsuz teşekkürler.

Saygılarımla

Cemal YAZIR

ÖZET

Bu çalışmada spor merkezlerine üye olan kişiler ile onların örtük bilgi kapasiteleri arasındaki ilişki, sporu yapan üyeler üzerinden irdelenmeye çalışılmıştır. Spor merkezine üye olanların performansları ile örtük bilgi kapasiteleri arasındaki etki düzeyi, kurulan üç regresyon modeli üzerinden açıklanmıştır. Araştırmaya KKTC'den 391 üye katılmıştır. Niceliksel yöntemin kullanıldığı araştırma sonuçlarına göre, üyelerin performansı üç temel parametre altında ele alınmıştır. Bunlar; motivasyonu olan üyenin performansı, motivasyonu olmayan üyenin performansı ve çevreden itibar gören üyenin performansı olarak sıralanmaktadır. Örtük bilgi kapasitesi ise dört temel parametrede ele alınmıştır. Bunlar; spor merkezleri ile ilgili örtük bilgi istifçiliği, spor merkezleri ile ilgili örtük bilgi paylaşımı, spor merkezleri ile ilgili ilgili yenilikçi ve yaratıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesi ve fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenen üyenin örtük bilgi kapasitesidir. Bulgular, spor merkezindeki üyelerin örtük bilgi paylaşımı hariç, örtük bilgiyle ilgili diğer değişkenlerin üyenin performansında etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: *Örtük bilgi kapasitesi; fitnes sporu; sporcu performansı; KKTC fitnes sporu.*

ABSTRACT

This study attempts to investigate the relationship between tacit knowledge and fitness sport based on the fitness sports members. The impact of fitness sport members performance on tacit knowledge capacity has been examined by three regression models. 391 fitness sport members has been conducted by the research in TRNC by using quantitative methodology. The performance of fitness sports members has been categorized by three parameters called motivated members performance, demotivated members performance and the members whose reputation based on their environment performance. On the other hand, tacit knowledge capacity is considered by four parameters. The first one is, tacit knowledge hoarding in fitness sports, second one is tacit knowledge sharing in fitness sports, the third one is tacit knowledge capacity in innovative and creative fitness sports and the last one is tacit knowledge capacity for members who conducted professionally with the fitness sports. Findings show that tacit all types of knowledge capacity except for tacit knowledge sharing have a strong impact on three modes of fitness sports members performance.

Key Words: *Tacit knowledge capacity; fitness sports; fitness sportman and sportswoman; TRNC fitness sports.*

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	iii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	4
1.3. Varsayımlar	5
1.4. Sınırlılıklar	5
1.5. Tanımlar	6
1.6. Kısaltmalar	6
BÖLÜM II	7
KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. BİREYSEL PERFORMANS KAVRAMLARI	7
2.1.1. Performans Nedir?	7
2.1.2. Bireysel Performans Nedir?	8
2.1.3. Performans Değerlendirme	9
2.1.4. Sporcularda Performans Değerlendirmesi.....	11
2.1.4.1. Fitness Sporuyla İlgilenen Üyelerin Performansı.....	12
2.2. Örtük Bilgi Kavramları	14

2.2.1. Örtük Ve Açık Bilgi Türü.....	14
2.2.2. Örtük Bilgi Kavramı Ve Kapasitesi	16
2.2.3. Örtük Bilginin Açık Bilgiye Dönüştürülmesi	18
BÖLÜM III	21
YÖNTEM	21
3.1. Araştırmanın Deseni	21
3.2. Evren ve Örneklem	22
3.3. Veri Toplanma Araçları	23
3.3.1. Araştırmanın Güvenirliği	23
3.4. Veri Toplanma Süreci	24
3.5. Veri Toplama Analizi	24
3.6. Araştırmada Etik.....	30
BÖLÜM IV.	31
BULGULAR VE YORUMLAR	31
4.1. Frekans Tabloları	31
4.2. Korelasyon Analizi	36
4.3. Regresyon Modelleri.....	37
BÖLÜM V.	42
TARTIŞMA	42
BÖLÜM VI.	44
SONUÇ VE ÖNERİLER	44
KAYNAKÇA	46
EKLER	50

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Anket Sorularının Güvenirliği.....	23
Tablo 2. Performans Değişkeni Faktör Analizi.....	25
Tablo 3. Örtük Bilgi Kapasitesi Faktör Analizi.....	26
Tablo 4. Cinsiyet.....	31
Tablo 5. Medeni Durum.....	31
Tablo 6. Yaş.....	32
Tablo 7. Eğitim.....	33
Tablo 8. Üyenin Kaç Aylık Fitness Yaptığına Yönelik Frekans.....	34
Tablo 9. Korelasyon Analizi.....	36

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. NONAKA'nın SECI Modeli.....	18
Şekil 2. Araştırmanın Kavramsal Modeli -.....	28

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın problemi, amacı, önemi ve sınırlılıkları anlatılmıştır. Ayrıca araştırma geçen bazı kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Spor alanlarında örtük bilgi ile literatür kullanımı hemen hemen hiç bahsedilmeyen veya çok ender sözü geçen bir konudur. Bu çalışma genel olarak spor merkezlerine üye olan bireylerin örtük bilgi boyutu ile performansları arasındaki ilişkiyi irdelemektedir. Spor merkezlerine üye olan bireylerin performansının, örtük bilgi kapasitesi ile nasıl bir ilişkisi olduğunu anlamaya çalışan bu araştırma, örtük bilgiyi üç boyutta ele almaktadır. Bunlardan birincisi, üyenin yaptığı sporun fiziksel ve yaratıcılık aktivitesine ilişkindir. İkincisi ise, üyenin spor merkezindeki sosyalleşme düzeyine yöneliktir. Üçüncüsü ise, üyenin spor merkezindeki yaptığı sporun teknik detayları bilip aktiviteyi yapabilmesine dayalı örtük bilgi kapasitesidir. Adı geçen bu üç amaca yönelik örtük bilgi kapasitesi, üyenin spor merkezindeki performansını ne derece etkilediği bu çalışmada açıklanmaktadır.

Performans açısından bakıldığında, spor merkezine üye olan bireylerin içsel motivasyona dayalı olarak söz konusu spor dalını gerçekleştirmeleri ilk bağımlı değişken olarak araştırma modelinde yer almaktadır. İkinci bağımlı değişken ise, Demotivasyon dur. Çeşitli nedenlerle salona gitmek zorunda olan ve motivasyonu neredeyse çok düşük olan ve araştırma modelinde “Demotivasyon” olarak adlandırılan değişkendir. Son olarak performans değişkeni, üyenin dışsal motivasyonuna bağlı olarak ele alınmıştır. Bunun adı “çevresel itibara dayalı motivasyon” şeklinde isimlendirilmiştir.

Böylelikle bu çalışmada, spor salonuna çeşitli nedenlerle giden üyenin performansı ile örtük bilgi kapasitesi arasında bir ilişki olup olmadığı, varsa hangi yönlerde bu ilişkideki değişkenlerin birbirlerinden etkilendiği açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmada ilk olarak üyelerin performansı üzerinde durulmuş ve bu konu üç temel motivasyon üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Daha sonra üyelerin örtük bilgi kapasitesi kavramsal olarak ele alınmıştır. Örtük bilginin teorik arka planı Nonaka'nın (1994) SECI modeli üzerinden ele alınmıştır.

Medya çağımızın en önemli güç unsurlarından biridir. Dünyanın her köşesinden hatta uzaydan bile insanlar bilgiye medya sayesinde kolayca ulaşabilir ve meydana gelen olayları medya sayesinde takip edebiliriz. Medya yalnızca bilgi sağlamak ile kalmaz insanların duygu ve düşüncelerini paylaşmasına hatta insanların kendisini eğitmesine vesile olur. Günümüzde medyanın çok geniş anlamı ve işlevi vardır. Medya toplum üzerinde önemli bir güç sahibi olduğu herkes tarafından bilinmektedir. “Medyayı kim denetliyorsa toplumda o denetliyor demektir” (Toktamış, 1994).

Gazeteler ve dergiler taşınması, okunması kolay olup içerisinde siyaset, eğlence, spor ve bir daha çok konuda içerik sahibi olan en eski iletişim araçlarıdır. Bunların içerisinde haber dışında makale, fotoğraf, fıkra, köşe yazısı ve reklam gibi birçok unsurda bulmak kolaydır. Kolayca saklanabilir ve insanların ilgisini de çekmektedir. Gazete ve dergiler yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası gazeteler olabilirler. Gazete ve dergiler ilgi alanlarına göre de ayrılmaktadırlar bu alanlar ekonomi, eğlence, turizm ve spor olarak okuyucu ile buluşmaktadırlar.

Spor dergi ve gazetelerinin hızlı artması sporun gelişimi ile birlikte olmuştur. Geniş kitlelere yayılmaya başlayan spor medya ile insanlara ulaşmaya başlamış ve büyümüştür. Özellikle futbolun 20. Yüzyılda popülaritesi ciddi şekilde artırması ve büyük organizasyonlar düzenlenmesi spor gazeteciliğinin de popülaritesini artırmıştır. Özellikle son yıllarda ciddi bir büyüme ve iş alanı olan spor gazeteciliği ciddi şekilde profesyonelleşmiş ve bir sektör haline gelmiştir (MEGEP, 2007).

Özellikle gazetelerin spor sayfaları okuyucular için her zaman dikkat çekici olmuş ve birçok insan gazeteleri okumaya arka sayfadan başlamaktadır. Spor sayfalarında fotoğraf, yorumlar ve sonuçlar yalnızca spor camiasının değil herkesin ilgisini çekmekte ve takip edilmektedir. Spor yazarlığı yapan ve bu haberleri sayfalara taşıyan spor gazeteciliği çok önemli bir unsur olarak gazetelerin önemli bir parçasıdır.

Spor medya gibi insanları etkileyen bir olay olmakla beraber medya ile birbirlerini etkileyen iki unsurdur. Medya yalnızca spor olayları sırasında değil öncesinde ve sonrasında gelişen olayları da izleyiciye sunmaktadır. Bir araştırmaya göre medyanın %50'sini spor olayları doldurmaktadır (Döşyılmaz, 1998). Spor, reyting ve topluma ulaşma açısından medyanın önemli unsurlarından biridir. Basın en eski kitle iletişim aracı olması ve profesyonel yapısı ile geçmişte olduğu gibi

günümüzde de en etkili kitle iletişim araçlarındandır. Spor gazeteciliğinin kamuoyuna etkisinin ise %87.8 gibi çok büyük oranda olduğunu yapılan çalışmalarda saptamışlardır (Atalay, 1998). Spor ile medya ilişkisi tabii ki sadece reyting ve pazarlama olarak bakılmaması gerekmektedir.

Kitle iletişim araçlarının sadece bir kar ve tiraj bakış açısı ile değerlendirilmemesi gerekir çünkü spor basının yalnızca bilgi vermekle kalmaz o bilgiyi yorumlayama insanlara farklı bakış açısı kazandırmaya da yardımcı olur. Spor programları izlenme oranına baktığımız zaman çok fazladır.

Futbol spor branşları arasında en popüler olanıdır ve kuşkusuz medyanın da göz bebeğidir. Medya talebe göre hareket ederek hangi branş da daha çok talep varsa o yayına daha çok yer verdiği söylenebilir. Futbolun bu kadar popüler olmasının bir nedeni de kuşkusuz medyadır. Futbolun medyada diğer branşlardan daha çok yer alması her zaman tartışma konusu olmuştur. Futbola tiraj kaygısı nedeni ile yer verilmesi diğer spor branşlarına yapılan bir haksızlık mı yoksa haklı bir durum olduğu da tartışmanın başka bir boyutudur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inde spor oldukça popülerdir. Spor branşları arasında ise futbol branşı dünyada olduğu gibi ülkemizde de popülerdir ve insanların ilgisini çekmektedir. Ülkemizin sporcuları tam anlamı ile profesyonel olmaması ve buna paralel olarak tüm spor basınında tam anlamı ile profesyonel bir yapıda olmaması bunun ile ilişkilidir.

Ülkemiz spor basınında tam zamanlı spor yazarlığı yapan insan sayısının az olmasına rağmen, ülkemiz spor basını gerçekleşen her olayı büyük bir özveri ile halk ile buluşturmaktadır. Dünya da olduğu gibi ülkemiz spor basını ve spor paydaşları büyük bir etkileşim halindedir. Bu iki unsur karşılıklıdır çünkü spor branşları sayesinde de insanlar spor sayfalarını takip etmekte ve basının tirajlarını yükseltmesini sağlamaktadır.

Kıbrıs Türk Yazılı Spor Basının da 13 adet günlük olarak spor sayfası olan gazete ve 3 adet spor haberi yayınlayan dergi düzenli olarak sporu halk ile buluşturmaktadır. Kıbrıs Türk Spor Yazılı Basınında birçok sporcuya ve spor branşına yer verilmektedir. Bir ülkedeki spor basının bir branşa ayırdığı oran o branşın o ülkedeki gelişmişliği ile paraleldir.

Bu bilgiler ışığında Yazılı Spor Basınının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde spor branşlarına verdiği yer fazladır. Bu çalışma sonunda 13 yazılı günlük gazetenin ve 3 spor dergisinin Aralık (1-31) ayında ki yayınlarının içerik analizi yapıp çıkan istatistikler ile ülkemizde yazılı basının spora ne kadar yer verdiği, hangi spor branşına daha çok yer verdiği ve aynı zamanda takım sporlarına mı? Yoksa ferdi spor türlerine mi? Daha çok yer ayırdığı saptanmıştır.

Ülkemiz spor basınının futbola ayırdığı haber oranı fazladır dolayısıyla spor branşlarına ayrılan haber oranında bir dengesizlik söz konusudur. Bu çalışmada Kıbrıs Türk Yazılı Spor Basınının yayınladığı spor haberlerinin, spor branşlarına dağılımında ki eşitsizlik bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın esas amacı, daha önce spor bilimine ait literatürde çok fazla yer almayan örtük bilgi kavramını, fitness merkezlerindeki üyeler üzerinde sınamaktır. Bu amaçla, özellikle fitness merkezlerine üye olan bireylerin faaliyetlerini gerçekleştirirken veya kondisyon aletlerini kullanırken sahip oldukları örtük bilginin dışa durumunu anlamak ve ölçmektir. Ayrıca fitness merkezinde görevli koçların üyesine sportif bir faaliyeti öğretirken örtük bilgisinin ne kadarını kullandığını test edebilmektir.

Bu araştırmanın önemi, spor bilimine olan katkısı, görevli koç ile birlikte daha etkili, daha sonuç odaklı, kondisyon aletleri ve kendi vücut ağırlıklarıyla, bilgiye dayalı olarak, ve spor salonunda spor yapan diğer üyelerle sosyalleşme ve farkındalığın kazanıldığına önemini vurgulanmaktadır.

Bu çalışma, spor merkezlerine üye olan bireylerin sporla ilgili örtük bilgi kapasitesinin üyenin performansı arasındaki ilişkisini kurgulamaktadır. Bilgi yönetimi ile ilgili literatürden de anlaşılacağı üzere, üyenin yaptığı sporla ilgili performanstaki başarı veya başarısızlığı, genellikle onun örtük bilgiye duyduğu ihtiyacın hem kapasitesini hem de onu hangi süreçlerle performansına yansıtacağını belirlemektedir.

Bu açıdan bakıldığında, araştırmanın temel sorunsalını şu şekilde ifade etmek gerekir:

Fitness etkinliğiyle ilgilenen ve herhangi bir spor merkezine üye olan kişinin, sergilediği performansını, onun sahip olduğu örtük bilgi kapasitesi hangi yönde

etkilemektedir? Bu etkinin düzeyi nasıldır? Daha ayrıntılı olarak ele alınacak olursa, üyenin fitness sporuyla ilgili motivasyona dayalı veya dayalı olmayan performansı, sahip olduğu örtük bilgi kapasitesi ile nasıl bir ilişkisi vardır? Varsa, bu ilişki hangi yönde ilerlemektedir? Spor salonuna üye olan bireyi nasıl sosyalleştirmektedir? Üyenin spor dalındaki yüksek motivasyonlu performans sergilemesi, onun söz konusu sportif aktiviteyi profesyonelce yaptığı anlamına gelmekte midir? Bir başka deyişle, üyenin spor dalı ile ilgili performansı ile o spor dalındaki üyenin yaratıcılık ve yenilik aktivitesi arasında hangi yönlü bir ilişki kurulabilir? Yukarıdaki sorulara yanıt bulabilmek için, aşağıdaki kavramsal model hipotezlerin ortaya çıkabilmesinde yol gösterici durumdadır.

1.3. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıda belirtilen konular dikkate alınarak bazı varsayımlar oluşturulmuştur:

- a. Katılımcıların anket sorularını yanıtlarken başkalarının düşüncelerinden ve anketörlerden etkilenmedikleri, yansız ve bilinçli doldurdukları varsayılmaktadır.
- b. Araştırma modeli konuya ve amaca uygundur.
- c. Veri toplama aracında yer alan ölçekteki sorular nitelik ve nicelik açısından kurumsal algı yönetimi durumunu belirlemek için yeterlidir.
- d. Araştırmada kullanılan istatistiksel analiz yöntemleri verilere ve araştırma amacına uygundur.
- e. Örnekle evreni temsil edebilecek niteliktedir.
- f. Anket sonuçları, tam ve doğru olarak analiz edilmiştir.
- g. Veri toplama aracı araştırmanın amacını ortaya koymak için yeterlidir.

1.4. Sınırlılıklar

- a. Araştırma, 2017-2018 yıllarında fitness merkezlerine giden üyeler ile sınırlıdır.
- b. Araştırma bulguları anketteki soru ve oluşturulan görüşme soruları ile sınırlıdır.
- c. Araştırma, KKTC' ye bağlı Lefkoşa ve Girne ilçelerindeki fitness merkezlerinde 450 anket dağıtılıp, 391 geri dönüşle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Örtük Bilgi Kapasitesi

Örtük bilgi genel olarak çalışanın zihninde işle ilgili tecrübelerinin; yetenek ve beceriyle buluşup yaratıcılıkla tetiklendiği ve bireye katma değer yarattığı bilgi türüdür (Sağsan ve Yücel, 2010).

Fitness Sporu

Fitnessin kelime anlamı "fiziksel uygunluk" tur. Günlük hayatta daha çok zindelik ve fiziksel uygunluk için yapılan egzersizlerin bütünü için kullanılır (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Fitness>, 2018).

Sporcu Performansı

Bir fiziksel aktivite sırasında o fiziksel aktivitenin gerektirdiği fizyolojik verime performans denir. Bu verimi sportif aktivitede ortaya koyabilme durumuna sporcunun performans düzeyi denir (<http://ercanatalay.blogspot.com/2012/01/sportif-performans-nedir.html>, 2018).

1.6. Kısaltmalar

Bkz: Bakınız

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

YDÜ: Yakın Doğu Üniversitesi

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Performans Yönetimi ve İlgili Kavramlar

İş değerlemesi olarak da bilinen, örgütlerin sayısal veya sayısal olmayan çıktılarına dayalı başarı değerlemesi günümüzde performans yönetimi olarak bilinmektedir. Gerek örgütsel düzeyde, gerekse bireysel düzeyde gerçekleşen performans değerlendirmesi, insan kaynakları yönetiminin en girift ve adalete en fazla dokunan bir işlevi olarak değerlendirilebilir. Performans yönetimi, içerisinde değerlendirmenin de olduğu daha geniş bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.1.1. Performans Nedir?

Performans, İngilizce “Perform” yani “yerine getirme” kelime kökünden türemektedir. Daha geniş ifadeyle, çalışanların üstleri tarafından verilen bir işi yerine getirip getirmediğinin belirli standartlar aracılığıyla ölçülmesi, şeklinde kabaca tanımlanabilir. Örgütler, çeşitli amaçları gerçekleştirmek için performans değerlendirmesi yaparlar. Etkin ve verimli çalışanlar, kuşkusuz örgütlere de verimlilik katacaklardır. Lakin, etkin ve verimli çalışan kriteri için kuşkusuz İnsan İlişkileri ekolünün ortaya attığı çalışanların sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi mevzusunu da göz önünde bulundurmamak durumundadır.

Hangi sektörde olduğuna bakılmaksızın her örgüt, mutlaka bir performans değerlendirme sistemi geliştirmektedir. Özellikle spor sektörü için geliştirilen performans değerlendirme ölçütleri, son derece hassas ve üzerinde dikkatlice durulması gereken bir konudur.

Performans bilimsel bilginin sınırları zorlanmaktadır. Sportif performans; yapılması gereken bir atletik görevin yerine getirilmesi sırasında başarı için ortaya konulan çabaların bütünü olarak tarif edilebilir. Bir anlamda performans yarışma veya karşılaşma sırasında göreceli olarak kısa zamanda ve sonucu etkileyen faktörlerle beraber bir bütün olarak görülmeli ve değerlendirilmelidir. Fizikte, performans birim zamana düşen iş olarak tanımlanmasına rağmen, sportif performans tanımı, bu tanımdan çok daha karmaşıktır. Günümüzde sporcunun, iş üretme kabiliyeti üzerine etkili fiziksel ve psişik birçok mekanizmanın olduğu

bilinmektedir. Bu yüzden sportif performansı tüm olumlu etkenlerle birlikte ve tüm olumsuz etkenlere rağmen gerçekleşen, sporcunun atletik iş üretebilme becerisi, üretim kalitesi ve kapasitesinin bileşkesi olarak kabul etmek uygun olacaktır. Bu tanımlama, değerlendirme için performansın bileşenlerini, belirleyen ve etkileyen tüm faktörleri göz önünde bulundurmaya gereğini de beraberinde getirmektedir. Sportif performansın karmaşık yapısının sebebi, sonucu etkileyen faktörlerin sayısının çokluğu ve çeşitliliğidir. Bu faktörler, performansı olumlu ve olumsuz etkileyebilirler ve oluşum kaynaklarına göre içsel ve dışsal faktörler olarak ikiye ayrılırlar. İçsel faktörler; genel anlamda insanda mevcut olan, kısmen kalıtsal gelen, zaman içinde küçük değişikliklerle farklılaşabilen ve dışarıdan üzerine etki imkanı çok sınırlı olan veya hiç etki yapılamayan etkenlerdir. Yaş, cinsiyet, anatomik yapı, genetik, zeka, psikomotor sistemin durumu, psikolojik denge, otonom sinir sistemi, salgı bezlerinin fonksiyonları, metabolizma, enerji kullanım mekanizmaları, organ sistemlerinin durumu, alerji, nöromusküler iletili hızı, kardiyovasküler yapı özellikle içsel faktörlerin en başlıcalarıdır. Bu listeyi uzatmak ve detaylandırmak çok mümkündür. İçsel faktörleri objektifleştirmek oldukça zor olduğundan performans üzerine etkilerini hesaplayabilmek ve yapılabilecek değişiklikleri tümüyle öngörebilmek neredeyse imkansızdır.

2.1.2. Bireysel Performansın Tanımı ve Önemi

Örgüt içerisinde bireyler mutlaka örgütün geliştirmiş olduğu bir performans değerlendirme sistemine tabi tutulmaktadır. Genellikle bireyin gelişimi ve örgüt içerisinde daha etkin ve verimli olabilmesine yönelik yapılan bu değerlendirme, yönetimin arzu ettiği ve verimliliğini artırmayı hedeflediği bir amacın çıktısı olarak değerlendirilebilir.

Sporcular açısından değerlendirildiğinde, performans değerlendirmeleri ve denetimi, özellikle yarışmalardan çok kritik bir öneme sahiptir. Sporcuların müsabakaya başlamadan önce zihinsel olarak ne kadar hazır oldukları onların performanslarını etkilemektedir. Antrenörlerin çoğunlukla yetersiz kaldıkları bu sorun karşısında devreye spor psikologları girmektedir.

Spor psikolojisi 'spor ve egzersiz ortamlarında sporcuların ve davranışlarının bilimsel olarak çalışılması' olarak açıklanmaktadır (Weinberg ve Gould,1995).

Spor psikolojisinin temel olarak iki işlevi bulunmaktadır. İlki egzersiz ve hareket katılım ve nedenleri üzerinde duran spor psikolojisi uygulamaları, ikincisi ise spor psikolojisinin daha sık kullanıldığı elit spora ve sporcuya yardımcı olmayı içeren uygulamalardır. Bu, bir spor psikoloğunun performansı artırmaktan ve takım içinde iyi bir hayvanın yakalanmasından sorumlu olduğunu belirtmektedir. Spor psikoloğu bu rolü ile sporculara müsabaka stresi ve kaygısı ile başa çıkma yollarını öğretmeli, konsantrasyonu geliştirmeli, takımın motivasyonunu yükseltme yolu ile motivasyonun devam ettirilmesi ve kendinde güvenin artırılması yollarını kazandırabilmelidir. Bu anlamda sporcuların antrenman ve hazırlık programları içine zihinsel antrenman ve müdahale stratejileri yerleştirilerek, antrenör tarafından verilen teknik, taktik ve fiziksel bileşenler bir bütünlüğe kavuşturulabilir (Weinberg ve Gould,1995).

Sporcuların performansları ile ilgili psikolojik etmenlerden biri olan motivasyon konusu bu alanda önemli bir noktada bulunmaktadır. Günümüzde bir çok farklı alanda (eğitim, iş sektörü, verimlilik vb.) motivasyon kavramının önemi üzerinde durulmaktadır. Motivasyon bir veya birden fazla insanı, belirli bir yöne (gaye veya amaca) doğru devamlı bir şekilde harekete geçirmek için yapılan çabaların toplamı olarak açıklanabilir. İnsanı harekete geçiren ve hareketlerin yönlerini belirleyen, onların düşünceleri, umutları, inançları, kısaca arzu, ihtiyaç ve korkularıdır. Murray insanları nelerin motive ettiği konusuna odaklanarak kendi kuramını oluşturmuştur. Murray insanları birbirinden farklılıkları ve benzerlikleri ile bir bütün olarak ele almıştır. Murray'ın Personolojisinin ileri sürdüğü birçok prensipleri arasında en değerli olanlardan bir tanesi her insanın davranışlarının temelinde insanın içindeki ihtiyaçların ya da güdülerin olduğu fikridir. Bir başka deyişle, ihtiyaç bireyi bir şeyler elde etmeye sürükleyen içsel bir güçtür. Murray bu tür ihtiyaçların içsel süreçler veya belirli bir durumun birey üzerindeki etkisi ile uyarıldığını belirtmiştir.

2.1.3. Performans Değerlendirmesi

Performans değerlendirme, performans yönetiminin bir parçasıdır. Genellikle, gelişimsel ve yönetsel olmak üzere iki amaca yönelik performans değerlendirme yapılır. Gelişimsel değerlendirme, bireyin güçlü ve zayıf yanlarını, nasıl bir hizmet içi eğitime gereksinim duyduğunu, tartışma düzeyini, iletişim becerilerini ve lidere

hangi yönde nasıl yardımcı olabileceğini içermektedir. Yönetmelik performans değerlendirme ise, personel kararlarının belgelendirilmesi, hangi adayların terfi alacağını, hangi personelin örgütün içerisinde kalacağını, personel seçim kriterlerinin belirlenmesi, personel planlamasının yapılması, ve hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması gibi süreçleri içermektedir (Snell ve Bohlander, 2010, 363).

Dışsal faktörler; ise adından da anlaşılacağı gibi insanın vücudundan ve yapısından kaynaklanmayan dışarıdan gelen ve bu nedenle de dolaylı yolla sportif performansı fiziksel veya psikolojik bileşen üzerinden etkileyen faktörlerdir. Dışsal faktörler üzerine olan etkimiz, içsel olanlara göre çok daha fazladır. Birçoğunu uygun şartlar ve müdahaleler ile değiştirmek ve geliştirmek mümkündür. Dolayısıyla ile sportif performansı artırmak amacı ile dışsal faktörlerde olumlu değişiklikler yapmak, hem daha kolay olacak hem de daha etkin sonuçlar yaratacaktır. Sayıları içsel olanlara göre çok daha fazla olan dışsal faktörlerden bazıları; sıcaklık, iklim, malzeme, seyirci, sosyal çevre, arkadaşlık, aile, tüm ekonomik bileşenler, beslenme, geçirilmiş sakatlıklar, doping, ergojenik yardım, dışarıdan gelen olumsuz sözler, saat farkı, boş zamanları değerlendirme yöntemleri, cinsellik, rol model belirleme, takdir edilme güdüsü, antrenman teknikleri, antrenman niteliği, niceliği, ısınma, esneklik, antrenör, dinlenme aralığı, soğuma, uyku düzeni ve kalitesidir.

Sporun çeşitli avantajları vardır. Birincisi, insanların uygun, akıllı ve iyi görünmesi için spor yapmaları gerekiyor. İkincisi, spor birçok şeyden dolayı eğlenceli. Üçüncü olarak, spor ülkeler ekonomileri için büyük bir pazardır. Dördüncüsü, çocuklar veya yetişkinler takım sporları yaparken, kriket veya hokey olsun, gruplar halinde çalışmayı öğrenirler. Takım kazanırsa, kazanırlarsa ve takım oyunu kaybederse kaybeder. Bu şekilde gruplar halinde çalışmayı öğrenirler. Beşinci, Spor insanlara zihinsel olarak güçlü bir başarı sağlar ve başarı ve başarısızlık hem sporun hem de hayatın bir parçasıdır. Bir sporcu yenilgiyi nasıl ele alacağını bilir ve böylece başarı ve başarısızlığı nasıl eşit şekilde tedavi edeceğini öğrenir. Bu hayatın önemli bir dersidir. Bunun yanı sıra, çocuklar için ya da yetişkinler için sporun bir başka önemi, onlara rekabetin nasıl ele alınacağını ve düşmanlarla yüzleşirken korkusuz kalmayı öğretmesidir. Altıncı, Çocuk ve ergenler fiziksel enerjilerini arttırıyor. Sporla uğraştıklarında, fiziksel enerjileri yapıcı bir şekilde kullanılır. Ergenlere boş zaman verilirse yanlış faaliyetlere karışabilir veya kötü bir şirkete girebilir veya aynı zamanda anti sosyal davranış sergileyebilirler.

2.1.4. Sporcularda Performans Değerlendirmesi

Günümüzde futbol, basketbol, voleybol, tenis, fitness ve diğer bazı sportif branşlarda ekonomik ve ticari faaliyetlerin büyüklüğü bu branşlarda faaliyet gösteren spor işletme özelliklerini ön plana çıkartmaktadır. Spor faaliyette buldukları alanlarda rekabetin artması, başarı ve gelişimin sürdürülebilir bir yapıda devamını zorunlu kılmaktadır. Spor kulüplerinin var olan rekabet ortamında sosyal faydayı göz önüne alan çalışmalara önem veren faaliyetleri gerçekleştirerek taraftarlarının bağlılıklarını arttırmayı ve taraftarları olmayanların da hoşgörü ve sempatisini kazanmaya çalışmaları önemli bir konudur. Bu çerçevede kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri de bahsi geçen sosyal ve toplumsal faydanın yaratılmasında önemli bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Literatüre bakıldığında kurumsal sosyal sorumluluğun genel olarak büyüyen bir araştırma konusu olarak spor endüstrisinde dikkat çekmeye başladığı görülmektedir. ABD’de neredeyse bütün profesyonel spor takımların hayırseverlik aktivitelerine katıldıkları görülmektedir. Yaklaşık 350 hayırseverlik kuruluşu, profesyonel futbol takımları ve sporcularla ilişki içinde ve yıllık 100 milyon dolardan fazla katkıda bulunmaktadır (Sheth ve Babiak, 2010). Bu çerçevede spor kulüplerin mali açıdan giderek daha önemli konuma gelmeleri, sosyal faaliyetlerdeki rollerinin önemini arttırmaktadır. (Hamil ve Morrow, 2011). Bugün profesyonel sporlar da dâhil olmak üzere birçok örgüt hem sosyal sorumluluk programlarını benimsemekte, hem de bu alanda ne yapılabileceği hakkında araştırmalar gerçekleştirmektedir. Özellikle ABD’de profesyonel spor takımlarının birçok sosyal sorumluluk programlarını gerçekleştirdikleri görülmektedir. Örneğin Philadelphia Eagles “Go Green” ve “Youth Parnership” gibi girişimleri, the Toronto Magic Leafs “Be Our Guest” ve “Leafs at School” ve the Minnesota Timberwolves “Fast-Break Foundation” programları bu kapsamda örnek olarak gösterilebilir (Walker, Kent ve Vincent, 2010). Bu tür programların hedef kitleye ulaşması ve bilinirliğinin sağlanması işletmelerin gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk faaliyetlerine göre daha kolay görülmektedir. Çünkü spor takımları veya spor kulüplerinin medya tanınırlığı, toplum tarafından algılanışı, sporcularının tanınırlığı, sosyal etkileşimi sağladığı gücü bu faaliyetlerin etkisini olumlu bir şekilde genişletmekte ve arttırmaktadır. Dolayısıyla günümüzde spor yoluyla sosyal sorumluluk faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinin önemi her geçen gün artarak devam ettiği söylenebilir.

2.1.4.1. Fitness Sporuyla İlgilenen Üyelerin Performansı

Yaşadığımız dünyada bireyler, gruplar, toplumlar sporcuları izlemekte, onları taklit etmekte ve izledikleri mücadelede kendilerini temsil eden bir simge olarak görmektedir. Artık günümüzde gelişmiş ülkeler birbirlerine olan üstünlüklerini ispat için savaş alanları yerine spor sahalarını ve merkezlerini tercih etmektedirler. Bu yüzdendir ki; sporcular modern çağın gladyatörleri olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca sporun milyarlarca dolarlık dev bir sektör haline gelmesi, sporcunun ülkelerin başarısında da etkin bir şekilde rol aldığını açıkça ortaya koymaktadır. İşte bu durumdaki sporcunun başarısının temelinde sporu en sağlıklı ve en yüksek performansta yapması yatmaktadır. Bütün bu sebeplerle yaşadığımız son yüzyıl içinde bedensel yeteneklerin, performansın ve bunu sağlayacak bilimsel bilginin sınırları zorlanmaktadır.

Sportif performans; yapılması gereken bir atletik görevin yerine getirilmesi sırasında başarı için ortaya konulan çabaların bütünü olarak tarif edilebilir. Bir anlamda performans yarışma veya karşılaşma sırasında göreceli olarak kısa zamanda ve sonucu etkileyen faktörlerle beraber bir bütün olarak görülmeli ve değerlendirilmelidir. Fizikte, performans birim zamana düşen iş olarak tanımlanmasına rağmen, sportif performans tanımı, bu tanımdan çok daha karmaşıktır (Bayraktar, 2009).

Sporcuların performansları, onların psikolojileri ile doğrudan ilişkilidir. Spor psikolojisi ‘spor ve egzersiz ortamlarında sporcuların ve davranışlarının bilimsel olarak çalışılması’ olarak açıklanmaktadır (Weinberg ve Gould,1995).

Sporcuların performansları ile ilgili psikolojik etmenlerden biri olan motivasyon konusu bu alanda önemli bir noktada bulunmaktadır. Günümüzde bir çok farklı alanda (eğitim, iş sektörü, verimlilik vb.) motivasyon kavramının önemi üzerinde durulmaktadır. Motivasyon bir veya birden fazla insanı, belirli bir yöne (gaye veya amaca) doğru devamlı bir şekilde harekete geçirmek için yapılan çabaların toplamı olarak açıklanabilir. İnsanı harekete geçiren ve hareketlerin yönlerini belirleyen, onların düşünceleri, umutları, inançları, kısaca arzu, ihtiyaç ve korkularıdır (Başaran, 1984; Ergül, 2005, 3). Bu bağlamda düşünüldüğünde örtük bilgi, söz konusu bu duyguların temeline dayanmaktadır.

Sporcularda performans onların profesyonel olarak ilgilendikleri alanın hâkimiyeti ile doğrudan doruya ilgilidir. Bir sporcu performansını o sporcunun yaşı, sporla ilgilendiği süre, eğitim düzeyi, antrenman sıklığı ve cinsiyeti etkilemektedir. Bu demografik faktörler yanında kuşkusuz sporcunun yaptığı spor dalına ilişkin bilgi düzeyi beceri düzeyi ve yeteneği de performansını etkilemektedir.

Bilgi düzeyi açısından yaklaştığımızda bireyin yaptığı spor dalının fiziksel ve bilişsel örtük bilgi kapasitesi, spor yaparken sosyalleşme düzeyi ve ilgilendiği sporu fiziksel olarak yapabilme kapasitesi de performansını ortaya koymaktadır.

Performans yönetiminin, yapılan çeşitli eleştirilere rağmen performans yönetimi anlayışının getirdiği olumlu etkilerin analiz edilmesi ve etkili bir biçimde uygulanabilmesi durumunda birçok fayda sağlayacağı söylenebilir (Glendinning, 2002, 15).

İster çıktıya dayalı objektif performans ölçümü olsun isterse davranışa dayalı subjektif performans ölçümü olsun, değerlendirme yapılırken kimi hataların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bunlardan ilki değerlendiricinin hataları veya ön yargılarıdır. Değerlendiricinin gelen performans verilerini sağlıklı analiz edebilecek bilgi düzeyinin olmamasından kaynaklı hatalar olabilir. Ayrıca, değerlendirici eşitsizlik ilkesiyle çeşitli türden önyargılara sahip olabilir. Örneğin, kadın-erkek ayrımcılığı yapabilir, azınlık ayrımcılığı yapabilir vb. Bir diğer yapılabilecek hata değerlendiricinin elinde olmayan dışsal problemlerden kaynaklı olabilir. Örneğin örgütün kural, politika veya gayri resmi prosedürel süreçleri, finansal kısıtlamalar, performans formlarını analiz edecek ekipmanın sağlıklı çalışmaması vb. gibi (Stewart ve Brown, 2000; 304-306; Bayraktar, 2015).

Performans için söylenecek son söz, kimi zaman dışsal motivasyon olarak da değerlendirilen ve özellikle bireyin çevresinden gelen güdülerle performansını yüksek tuttuğu durumlardır. Dışsal motivasyon olarak değerlendirilen bu konu, genellikle bireyin çevresinden gelen ödüllerdir (Brown, 2007; Griggs, 2010). Dışsal motivasyon, bireyin ilgisiz veya ona zor gelen durumlarda ödüllendirmeyi teşvik etme özelliğinden dolayı çok faydalı bir teknik olduğu bilinmektedir.

2.2. Örtük Bilgi Türü ve İlgili Kavramlar

2.2.1. Örtük ve Açık Bilgi Türü

Çalışmanın bu bölümünde fitness merkezlerine üye olan bireylerin örtük bilgi kapasitelerinin anlaşılması amacıyla yönelik teorik bilgiler verilecektir. Örtük bilginin anlaşılabilmesi için, bilgi kavramına değinilecek ve bilginin iki türünden bahsedilecektir. Akabinde örtük bilgi kavramı ile ilgili detaylar verilecektir.

Bilgi genel anlamda bilinen her şeydir. Sözlü veya yazılı ile görsel veya işitsel her türlü ortamda olan her şey bilgidir. Bir diğer tanımda ise, “elektronik veya geleneksel ortamlara kaydedilmiş anlamlı ve iletilebilir veriler topluluğu olarak ifade edilmektedir (Sağsan, 2010).

Bilgi bilinen her şeydir. Elektronik veya geleneksel ortamlara kaydedilmiş, anlamlı ve iletilebilir veriler topluluğudur. Bir mesajın anlamı veya içeriğidir. Üzerinde kesin bir yargıya varılmamış, anlam kazanmış her türlü ses, görüntü ve yazılara verilen isimdir. Kâğıt veya başka ortamlar üzerine kaydedilmiş, anlaşılabilen ve iletilebilen veriler topluluğudur. Bireyin zihninde tutulan ve yalnız bireyin sahip olduğu ve/veya bilgi kayıt ortamları aracılığı ile toplumun bütün bireylerince elde edilebilen, organize edilmiş, anlamlı ve ilişkili veriler bütünüdür. İnsanlar tarafından enformasyonun oluşturulması, toplanması, depolanması ve paylaşımını sağlayacak kavramsal araçlar ve kategorilerin tümü bilgi etrafında oluşmaktadır. Zihnin herhangi biçimde resmi veya gayri resmi olarak iletilen, kaydedilen, yayılan ve/veya yayımlanan bütün fikirleri, gerçek ve hayal ürünleridir. Bilgi bilme eyleminden gelmektedir. Bilme eylemi ise, konuşma, dinleme, yazma, okuma, keşfetme, algılama ve yaratma gibi aktivitelerden oluşmaktadır. Yani biz, bildiklerimizi bu aktiviteler sonucunda elde ediyoruz. Bu aktivitelerin bazıları için en az iki kişi gerekmektedir. Ulaştırıcı ve alıcı. Aslında bu tür eylemler gerçekleşirken de bizler, bilinçaltındaki üretimlerimizden istifade etmekteyiz. Söz konusu bu üretimler bilginin ana kaynağı olan duyum ve algılarımızın kendisidir. Bu duyum ve algılar yoluyla bireyler, ilgilendikleri alanda profesyonellik kazanmaktadır. Örneğin, iyi bir sporcu olabilmektedir veya iyi bir mimar olabilmektedir.

Bilgi, insanoğlunun geçmişten günümüze incelediği bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır ve bu alanın adına “epistemoloji” denilmektedir. Epistemoloji, “bilgi felsefesi veya “bilgi kuramı” denilmektedir. Bilginin temelini, bilim alanında

uygulanan yöntemleri, sınır ve güvenilirlik bakımından inceleyip araştıran felsefe dalı, bilgi kuramı/teorisi olarak tanımlanmaktadır. Bilgi anlamına gelen “episteme” ve bilim anlamına gelen “logos” deyiminin birleşmesinden oluşmuştur. Epistemoloji genel olarak bilme olgusuyla bilme olayını inceler. Epistemoloji aşağıdaki sorulara vurgu yapmaktadır: Neyi bilebiliriz? Bilgimiz sadece nesnenin bilgisiyle mi sınırlıdır? Nesnelere oldukları gibi mi yoksa bize göründükleri gibi mi biliyoruz? Bilgimizin kaynağı deney mi yoksa duyumlarımız mıdır? Bizde deneyden önce de sahip olduğumuz bilgiler de var mıdır? Doğruluk nedir? Nesnelere için uygunluk var mıdır? (Sağsan, 2017).

Bu bağlamda düşünüldüğünde, bilginin temelde iki türü karşımıza çıkmaktadır. Birincisi açık bilgi türüdür ikincisi ise, örtük bilgi türüdür. Açık bilgi, "kelimeler, semboller, resimler, fotoğraflar veya diyagramlar aracılığıyla açık bir şekilde ifade edilen bilgilerdir. Bunlar, herhangi bir sunum veya etkileşimle iletilebilen ve rahatlıkla paylaşılabilen bilgilerdir" (Collins, 2001, 71). Açık bilgiler, ayrıca "akademik veya teknik verilen formasyonun resmi bir dille ifade edildiği sistematik bilgiler olmakla birlikte örgütün bilgi depolarında kodlanarak saklanabilir. Örgütün geleceğe ilişkin sorunlarının çözümünde ileriye dönük yeniden kullanılabilir potansiyeli taşıyan açık bilgi, genellikle hiyerarşik bir yapıda depolanır". Bundan dolayı bu bilgi türü yapılandırılmış ve kodlanmıştır. Örtük bilgi, işbirlikçi olmayan ve tamamen bireyin kendisine ait olan bilgidir (Polanyi, 1967). Özneldir ve kişiden kişiye farklılıklar gösterir. Sözlü olarak ifade edilmesi zordur. "Kişinin geçmiş tecrübe, inanış ve davranışlarına dayalı zihninde geliştirdiği ve açığa çıkarmadığı bilgidir" (Augier, Shariq, ve Vendele, 2001, 138). "Teknik ve bilişsel olarak iki boyutu bulunmaktadır. Örtük bilginin teknik boyutu, kişinin el sanatına dayalı olarak zihninde geliştirdiği ve tuttuğu bilgidir" (Dictionary of Philosophy of..., 2003). Örneğin sıcak demir döven bir ustanın, demiri nasıl döveceğine ilişkin bilgisi teknik örtük bilgidir. "Bilişsel boyut ise, inanışlar, idealler, fikirler, kalıp yargılar ve zihinsel modellerden oluşmaktadır" (Dictionary of Philosophy of..., 2003). Bilgi mutfağında örgütün ürün hizmetleri meydana gelirken çalışanların beyinlerinde saklı tuttukları örtük bilgi kullanılarak kodlanır ve açık hale getirilir. Ancak kimi zaman bu türden saklı bilgiler, çalışanlar arasında bir rekabet avantajı olduğu için kasıtlı olarak açığa çıkarılmak istenmez. İşte bilgi yönetiminin temel amaçlarından bir tanesi de örgütün ürün, hizmet veya iş süreçlerinin hammaddesini oluşturan bu örtük

bilgileri açığa çıkaracak paylaşım mekanizmaları kurmaktır. Örneğin, örtük bilginin bilişsel boyutu, insan bilgi işlemesi ile açığa çıkarılabilir ve sosyal bilgi işlemesi aracılığıyla örgütlerde paylaşılabilir (Sağsan, 2003, 6). Bilgi üretimi her ne kadar örgütlerde kaçınılmaz bir süreç olarak karşımıza çıksa da, üretimin önünde kimi engeller bulunabilir (Krogh, Ichijo ve Nonaka, 2000, 18-25). Bu engeller bireysel ve örgütsel olarak iki başlık altında toplanmaktadır. Bireysel engeller, kişinin örgüte yeterince uyum sağlayamaması ve Uygulamadan Disipline Bilgi Yönetimi ve Bir Alan Çalışması 111 kendi imajının bozulabileceğine inanması gibi konuları kapsar. Örgütsel engeller ise (Berger ve Luckmann, 1967), örgütün meşru bir dil kullanma ihtiyacı, bilgi üretimine yönelik anlatılan örgütsel hikâyeler, örgüt içerisindeki prosedürler ve örgütün içinde bulunduğu paradigmlar olarak sıralanmaktadır.

2.2.2. Örtük Bilgi Kavramı Ve Kapasitesi

Örtük bilgi kavramı ilk yüzyıllardan buyana varlığını insanoğluna hissettirmiş lakin bilimsel literatüre ancak Polanyi'nin (1964) "Örtük Boyut" adlı kitabıyla girebilmiştir. Örtük bilgi genel olarak çalışanın zihninde işle ilgili tecrübelerinin; yetenek ve beceriyle buluşup yaratıcılıkla tetiklendiği ve bireye katma değer yarattığı bilgi türüdür. Örneğin bir sporcunun yeteneğine bağlı olarak belli bir spor dalında başarılı olması, o sporcunun yaptığı spor dalı ile ilgili örtük bilgi kapasitesine bağlıdır.

Örtük bilgi, diğer kişilere yazılı veya sözlü olarak anlatması kolay olmayan bilgi türlerine verilen isimdir. Genellikle, deneyimler yoluyla kazanılan ve ifade edilmesi zor olan bilgiler örtük bilgi sınıfına girmektedirler. Örtük bilginin karşıtı olan açık bilgi ise, başkalarına yazılı veya sözlü olarak kolayca aktarılabilen bilgi türüdür. Örtük bilgi kavramı ilk kez Michael Polanyi tarafından 1958 yılında kullanılmıştır. Polanyi sonraki dönemde yaptığı çalışmalarda insanların aslında dile getirebildiklerinden çok daha fazla şey bildikleri tezini öne sürmüştür. Örtük bilgi, kişilerin deneyimleri yoluyla edinildiği için aktarılması oldukça zordur (Pişken, 2018).

Örtük bilgi zihinde tutulur ve bireyin en değerli rekabet avantajı olarak değerlendirilir. Örneğin eğer sporcu zihninde bilinçli veya bilinçsiz olarak örtük bir şekilde tuttuğu bilgiyi, rakiplerini ilgilendiği spor dalında galip ederek açığa çıkarabilmektedir.

Örtük bilgi hikâye anlatımları, metaforlar ve analogilerle açığa çıkarılırsa, bu hem bireye hem de bireyin içinde bulunduğu bağlama katma değer sağlamaktadır. Örtük bilgi enformasyon teknolojilerinin ötesinde tamamıyla bireyin özelliklerine dayalı süreçlerden meydana gelmektedir. Çok çalışmakla kazanılmaz, ancak tecrübe edinilerek öğrenilir ve daha gayri resmi ortamlarda kolay açığa çıkar. Bundan dolayı sporcu aktivitelerinde gruplara dayalı işbirliklerinde genellikle motivasyon geceleri veya faaliyetleri düzenlenir. Örneğin sporcu kampları, kolektif öğrenme ve örtük bilgi paylaşımının en güzel örneklerinden birisidir.

Örtük bilginin söz konusu kanallarla açığa çıkması sonucu açık bilgiyi oluşturur. Açık bilgi, örgüt içerisindeki kurallar, izlekler, mevzuat ve iş analizine dayalı iş gereklilikleri ve iş tanımları olarak değerlendirilebilir. Eğer bireyin örtük bilgisi örgütsel amaçlara hizmet edecek biçimde açığa çıkarılıp kayıt altına alınabiliyorsa, o zaman örgütün bilgi yönetimine ilişkin bir farkındalığının başladığı söylenebilir. Bir sporcunun örtük bilgisi eğer çeşitli antrenman teknikleriyle açığa çıkarılabiliyorsa, o sporcunun başarısından bağlı olduğu kurum veya kulüp en üst düzeyde istifade edebilir.

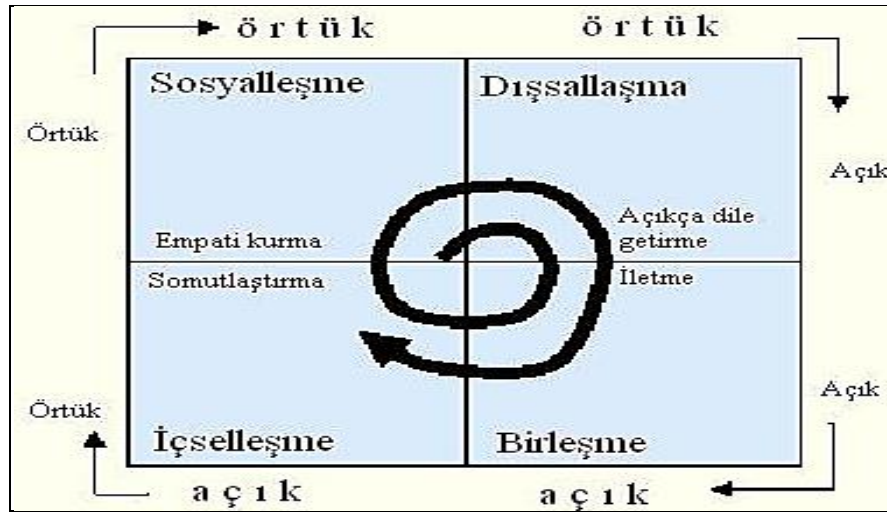
Örtük bilginin güçlenmesi ve artırılması, bireyin öğrenmesinden geçmektedir. Bu nedenle gerek hizmet içi eğitim programları, gerekse de çalışanların eğitim almalarının sağlanmasıyla da güçlendirilebilir. Genellikle uzun süreli çalışanların örtük bilgilerinin daha fazla olduğu yönünde de yazında eğilim vardır. Örneğin bir sporcu bir spor dalı ile uzun yıllar ilgilenmişse, o sporun detayları ile ilgili muazzam örtük bilgiye sahiptir denilebilir. Eğer çalışan, bireysel düzlemde öğrendiklerini örgüte yayar ve örgütün de kendisinden öğrenmesini sağlıyorsa, bilgi üretiminin daha sağlıklı ve etkili gerçekleştiği söylenebilir (Sağsan ve Yücel, 2010).

Herhangi bir örgütteki bilginin % 42'sinin çalışanların zihni içerisinde olduğu bilinmektedir (Frappaolo, Wilson ve Todd, 2000; Clarke ve Rollo, 2001). Bu bağlamda düşünüldüğünde, örgütlerin açık bilgiden örtük bilgiyi oluşturma kapasitesi insan sermayesinin altında yatmaktadır. Bunun öncelikle açık bilginin gerek sanal ortamda gerekse teknoloji kullanımıyla kodlanması, arşivlenmesi, depolanması ve düzenlenmesi gerekmektedir (Bensghir ve Sağsan, 2014). Bu bağlamda, bireyin ne bildiği bilgisi, onun profesyonelliğinde ve mesleki başarısında büyük bir önem arz etmektedir. Bir sporcunun beşeri sermayenin bir parçası olan örtük bilgisinin, hem ilgilendiği spor dalı ile hem de bu spor dalıyla uğraştığı yıl ile

doğrudan bağlantısının olduğu ileri sürülebilir. Bu yüzden, sporcunun örtük bilgisinin açığa çıkarılması, onun ilgilendiği spor dalında başarılı olması ve profesyonellik kazanması kaçınılmazdır.

2.2.3. Örtük Bilginin Açık Bilgiye Dönüştürülmesi

Örtük bilginin açığa çıkarılabilmesi için en önemli kaynak Nonaka'nın SECI modelinde açıkça vurgulanmıştır. Model, herhangi bir profesyonel ortamda bulunan bireyin, iş yaparken örtük ve açık bilgisini nasıl kullandığını anlatmaktadır. Söz konusu bu profesyonel ortamda birey, örtük bilgisini açığa, açık bilgisini açığa, örtük bilgisini de örtüğe nasıl dönüştürdüğünü anlatmaktadır.



Şekil .1 NONAKA'nın SECI Modeli

Nonaka, bilgi sarmalı olarak adlandırdığı ve bilgi üretimini temellendirdiği bu modelde dört temel süreci ortaya koymaktadır. Bunlar;

Örtük/sözsüz anlatılan bilgidен örtük/sözsüz anlatılan bilgiye: sosyalleştirme süreci

1. Örtük/sözsüz anlatılan bilgidен açık bilgiye: dışsallaştırma süreci
2. Açık anlatılan bilgidен açık anlatılan bilgiye: birleştirme süreci
3. Açık anlatılan bilgidен örtük/sözsüz anlatılan bilgiye: içselleştirme süreci.

Örtük ve açık bilgi kendi içlerinde biçim değiştirebilirler. Bir dönüşüm ya da bilgi hareketi olarak da ifade edilebilecek bu transferin yani bilginin bir kişiden diğerine aktarılmasının farklı türleri bulunmaktadır. Nonaka ve Takeuchi'nin (1995) bu çalışmaları ve benzer çalışmalar; bilgi yönetimi başta olmak üzere, inovasyon yönetimi, kurumsal öğrenme ve gelişim, sürdürülebilir kalkınma gibi ilgili alanlarda önemli katkılar sunmuşlardır. Özellikle sporcular açısından önemi, takım çalışmasına

dayalı spor aktivitelerinde daha rahat ortaya çıkmaktadır. Lakin, fitness gibi bireysel sporlarda örtük bilginin açığa çıkabilmesi, bireyin sporu yapma amacına doğrudan doğruya bağlıdır. Sporcu eğer fitness ile ilgili amacına ulaşmışsa, örtük bilgisini de açığa çıkarmıştır denilebilir.

Von Krogh, Ichijo ve Nonaka (2000); bilgi yönetimi için özen, güven, mekân, “*ba*” gibi kavram ve unsurların önemini vurgulamışlardır. Özellikle ilişki geliştirme ve bilgi üretmek için değerlendirilebilecek fiziksel, sanal ve zihinsel ortam anlamında kullanılan ‘*ba*’ kavramının; bireyler, birimler, kurumlar ve kültürler arasındaki işbirliğini sağlamadaki işlevinin altı çizilebilir. Bu kavram hem birleştirici hem ayırıcı niteliği, hem zamansal hem mekânsal özellikleri ile bir ara bölge anlamı ve işlevi taşıyan “*ma*” kavramı ile de desteklenebilir (Medeni, 2009). Yine ‘*ba*’ ve ‘*ma*’, örtük-açık bilgi etkileşimi gibi bütün bu bilgi yönetimi kavramlarının temelinde veri-enformasyon-bilgi-akıl ilişkisinin hiyerarşik bütünlüğünü ortaya koyan Sofya ve etkileşim süreciyle Sofistike olma gibi kavramları bir araya getirmiştir (Umemoto, 2003; Medeni ve Umemoto, 2008; Medeni 2009; Medeni, 2010; Bensghir ve Sağsan, 2014, 68-69).

Sporcu aktiviteleri bağlamında *ba* ve *ma* konseptleri düşünüldüğünde, sporcunun aktivitesini gerçekleştirdiği fiziksel ortam “*ba*”; bu ortamın içinde bulunduğu mekansal özellikler ise “*ma*” olarak ifadelendirilebilir.

Nonaka'nın söz konusu teorik modeli, fitness faaliyetiyle ilgilenen üyelere uyarlanabilir. Profosyonel bir ortamda, fitness faaliyetini herhangi bir koç olmaksızın gerçekleştiren üye, sosyalleşmiş bir ortamda, fitness faaliyetiyle ilgili örtük bilgisini kendisine saklamakta ve paylaşmaktadır. Buna rağmen, fitness faaliyetini bilmeyen bir üye ise, koçundan bu işi öğrenerek koçun örtük bilgisinin açığa çıkmasına imkan vermektedir. Öte yandan aynı üye, fitness faaliyetiyle ilgili bildiği bilgileri koçu ile paylaşarak, koçunun bu alandaki bilgilerinin de açığa çıkmasına neden olmaktadır. Bu ise, açıktan açığa bilginin paylaşıldığı ve birleştiği bir ortamda gerçekleşebilmektedir. Son olarak koç, fitness faaliyetiyle ilgili açık bilgisini, eşdeyişle faaliyetin nasıl yapılmasına yönelik açık bilgisini üyesi ile paylaşarak üyede bu bilginin örtük hale gelmesine ve aynı faaliyetin bir sonraki seferde, üyenin zihninde örtük durumda olduğu için kullanılabilesine olanak sağlayacaktır. Böyle bir transfer için genellikle üyenin örtük bilgiyi içselleştirdiği koçun ise açık bilgisini paylaştığı ortam gerçekleşmiş olacaktır.

Modeli örgütsel düzeyde ele aldığımızda, örtük bilginin açığa dönüştürülerek örgütün rutinlerine, politika ve izleklerine uyarlandığı zaman örgüte ekonomik bir değer yarattığı da unutulmamalıdır. Bu uyarlama işinin de yine çalışanların örtük bilgileri aracılığıyla gerçekleştirilebileceği söylenebilir. Teknolojinin, bilginin örgütsel rutinelere uyarlanmasındaki rolü tartışılmaz (Bensghir ve Sağsan, 2014, 34). Bu bakımdan ele alındığında, Nonaka'nın modeli fitness merkezleri için de önemli ipuçları vermektedir. Örneğin, bilginin söz konusu dört süreci gerçekleştiğinde, koçtan-üyeye; üyeden-koça hem örtük hem de açık bilgi transferi gerçekleşecek, böylelikle üyenin fitness faaliyetlerini öğrenme süreci hızlanacak ve merkez çok kısa bir zamanda daha profesyonel bir düzeye gelebilecektir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde veri toplama aracından, araştırmanın güvenilirliğinden, evren ve örneklemeden ve verilerin analizinden ve bulgulardan bahsedilecektir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Veriler hazır anket kullanımı yoluyla oluşturulmuş iki temel anketin birleştirilmesiyle toplanmıştır. Veri toplama aracımız üç bölümden oluşmaktadır. Bunlardan birincisi demografik sorulardan meydana gelmiştir. Bunlar; cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, fitness kaç senedir yapmaktadır, hangi sıklıkla yapmaktadır.

İkinci bölüm, performans değerlendirmesine ilişkin sorulardır. Bu sorular, daha önce kullanılmış 'Performans Değerlendirmenin Çalışanlar Üzerindeki Algısı' (Özen T., Türüncü M. Ö., Kına H., 2015) kaynaklardan istifade edilerek ankete katılmıştır. Kaynak, 2015 yılında, Doç. Dr. Muharrem Eş danışmanlığında, T.C. Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, İnsan Kaynakları ve Çalışma İlişkileri Yüksek Lisans Programı altında yapılan tezsiz proje çalışmasında kullanılmıştır. Bu kaynağa bağlı referans ile çalışmanın güvenilirliği sağlanmıştır. Çalışmanın güvenilirliği açısından kaynaktan alınan anketler ana şeması ile sabit bırakılmıştır. Burada üyeye, planlı bir şekilde fitness sporuna devam edip etmediği, fitness sporunu severek yapıp yapmadığı, fitness sporunu bilinçli bir şekilde yapıp yapmadığı, fitness sporunu yaparken teknik destek almaya ihtiyacının olup olmadığı, fitness sporu, zor şartlar altında ise pes edip etmediği, fitness sporu ile ilgili performansı düştüğünde çalışma programını değiştirip değiştirmediği, fitness sporu ile ilgili performansı düştüğünde kendini eleştirip eleştirmediği, fitness sporu ile ilgili performansı düştüğünde yeteneksiz olduğunu düşünüp düşünmediği, fitness sporu ile ilgili performansı düştüğünde, başkalarının hakkımda ne düşündüğün kendisini endişelendirip endişelendirmediği, fitness sporunu başardığında, insanların kendisine daha fazla yardım ettiğini düşünüp düşünmediğini, fitness sporunu başardığında, yakın çevresinin güvenini kazandığımı düşünüp düşünmediğini, fitness sporunu başardığında, rakiplerine meydan okuduğumu düşünüp düşünmediği sorulmuştur.

Veri toplama aracının ikinci ve son bölümü bağımsız değişkenlerin ölçülmesine yönelik sorulmuştur. Tamamen üyenin örtük bilgi kapasitesine yönelik oluşturulan bu sorular ise, iki temel kaynaktan istifade edilerek alınmıştır. Bunlardan birincisi Kaya ve Sağsan'ın 2015 yılında hekimler üzerine yaptığı bir çalışmadan alınmıştır (Kaya ve Sağsan, 2015). İkincisi ise, yine (Bensghir ve Sağsan, 2014) yılında yayına hazırladıkları ancak henüz basılmamış bir eserinden hareketle alınmıştır (Bensghir ve Sağsan, 2014). Örtük bilgi ile ilgili söz konusu bağımsız değişkenlere yönelik sorularda ise üye için merak edilen husular aşağıdaki şekilde listelenmiştir: Fitness sporu yaparken, bilinen yolların dışında yeni yöntemler denenip denenmediği, fitness sporu ile ilgilendiği için yaratıcılığının yükselip yükselmediği, fitness sporu yaparken, mevcut bilgileri ötesine geçebilmek için çaba sarf edip etmediği, ihtiyaç halinde fitness sporu ile ilgili yeni yaratıcı yollar üretip üretmediği, fitness sporu ile ilgili yapılan fiziksel hareketlerin bedene faydasını bilip bilmediği, fitness sporu esnasında diğer üyelerle fikir alışverişinde bulunup bulunmadığı, üye olduğu fitness salonu dışında fitness sporu ile ilgili bilgili kişilere danışıp danışmadığı, fitness sporu ile ilgili bildiklerini kendine saklayıp saklamadığı, üye olduğu fitness salonundaki arkadaşlarına bildiklerini yalnızca bir kısmını mı aktarıp aktarmadığı, üye olduğu fitness salonu yöneticilerine fitness sporu ile ilgili tüm bildiklerini aktarıp aktarmadığı, fitness sporu ile ilgili yeterli düzeyde bilgiye sahip olup olmadığı, fitness sporu ile ilgili birikimlerini uygulayabileceği fırsatlar yaratıp yaratmadığı, fitness sporu ile ilgili üye olduğu salon dışından konuyla ilgili bilgili kişilere danışıp danışmadığı, fitness sporu ile ilgili yeterli düzeyde beceriye sahip olup olmadığı, fitness sporu ile ilgili sahip olduğu birikimle koçluk yapabilir yapabilemediği şeklinde sorular yöneltilmiştir.

3.2. Evren Ve Örneklem

Yukarıdaki hipotezleri test edebilmek için KKTC'de spor salonlarına üye olan toplam 391 üyeye anket düzenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak düzenlenen anket, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm demografik sorulardan ikinci bölüm bireyin performans değerlendirmesine ilişkin sorulardan, üçüncü bölüm ise örtük bilginin açığa çıkarılması ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. Ankette birinci bölümde toplam yedi soru, ikinci bölüm olan performans değerlendirilmesine ilişkin toplam on iki soru, üçüncü ve son bölümde ise toplamda on beş soru bulunmaktadır. Çalışmada performans değerlendirmesine ilişkin sorular, Engür (2011) ve Pehlivan

(2014) adlı tezlerden geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş bir ölçekten alınmış ve sporculara uyarlanmıştır. Örtük bilgi ile ilgili sorular ise Bensghir ve Sağsan'ın (2014)[©] ve ayrıca Kaya ve Sağsan'ın (2015) hekimler üzerine geliştirdiği ölçekler kullanılmıştır. Kamu sektörü çalışanları için geliştirilen örtük bilgiye yönelik sorular, fitness yapan sporculara yönelik olarak uyarlanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veriler toplanırken önce KKTC nezdinde fitness merkezleri belirlenmiştir. Daha sonra KKTC'nin en büyük iki şehri olan Lefkoşa ve Girne ilçelerindeki spor salonlarına toplamda 450 anket dağıtılmıştır. Bu anketlerden 391 cevap alınmıştır. Geriye dönüş oranı olarak % 86,6 cevap alınmıştır. Anketler doldurulurken araştırmacılar, bizzat cevaplayıcılarla ilgilenmiş ve anlaşılmayan sorulara açıklık getirmiştir.

3.3.1. Araştırmanın Güvenirliği

Bu bağlamda araştırmada bağımlı ve bağımsız değişkenlere dayalı soruların güvenilirliği Tablo-3'de verilmektedir.

Tablo 1.

Anket Sorularının Güvenirliği-

Değişkenin adı	Soru Sayısı	Cronbach's Alpha
Fitness Sporu-Motivasyona dayalı performans	3	,742
Fitness sporu-deMotivasyona dayalı performans	3	,621
Fitnes sporu-itibara dayalı performans	2	,681
Fitnes sporu-bilgi istifçiliği	2	,644
Fitnes sporu-bilgi paylaşımı	2	,514
Fitness sporu-yenilik ve yaratıcılığı benimseme	5	,668
Fitness sporu-profesyonel bilgiye sahiplik	3	,746

[©] Bu ölçek, Bensghir ve Sağsan'ın (2014) yılında yayıma hazır hale getirdiği ve basım aşamasında olan bir kitaptan Kaya ve Sağsan'ın 2015 yılında hekimler üzerine yaptıkları çalışmalardan alınmıştır.

İlk olarak üyenin fitness sporuyla ilgili motivasyonuna dayalı performansına ilişkin soruların güvenilirliği %74,2 ile oldukça yüksek çıkmıştır. Demotivasyonuna yönelik soruların güvenilirliği %62,1 ile orta düzeyde güvenilir; çevreden gelen itibara dayalı performansa yönelik sorular %68,1 ile orta düzeyde güvenilirdir. Üyenin örtük bilgi kapasitesine yönelik sorular için istifçilik %64,4 ile orta düzeyde güvenilir; paylaşım %51,4 ile düşük güvenilir, yenilik ve yaratıcılığı benimsemesine yönelik örtük bilgi kapasitesine ilişkin sorular için %66,8 ile orta düzeyde güvenilir ve son olarak fitness sporu ile ilgili bilgiye sahip olmaya ilişkin soruların ise %74,6 ile yüksek güvenilir olduğu görülmektedir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Bu çalışma, 2017 – 2018 yılları arasında, KKTC’ nin Lefkoşa ve Girne ilçelerindeki fitness merkezlerindeki üyeler ile yürütülmüştür. Veriler toplanırken önce KKTC nezdinde fitness merkezleri belirlenmiştir. Daha sonra KKTC’nin en büyük iki şehri olan Lefkoşa ve Girne ilçelerindeki spor salonlarına toplamda 450 anket dağıtılmıştır. Bu çalışmaya toplam 391 üye katılmıştır.

Bu çalışmada öncelikle, alan ile ilgili literatür taranıp, benzeri çalışmalar ve ölçekler incelenip, ölçeğin iç geçerliliğini sağlamak için eğitim yöntemi uzman görüşleri ve Yakın Doğu Etik Kurulu onayı alınmıştır ve bu görüşler doğrultusunda, form yeniden düzenlenmiştir.

Araştırmada, veri toplanması sürecine başlamadan önce gerekli etik kurul onayı aldıktan sonra, araştırma için fitness üyelerine uygulanacak olan anket detaylarıyla ilgili fakülte müdürlerine, dekanlarına uygulama için gerekli bilgi verilmiştir. Gerekli izinler alındıktan sonra veri toplama sürecine geçilmiştir. Veri toplama süreci 6 hafta boyunca yürütülmüş olup, her bir anketin doldurulması ortalama 15 dakika sürmüştür. Kişilerden toplanan veriler gizlilik esaslarına göre tamamen gizli tutulup veriler araştırmacının kişisel arşivinde google drive hesabında saklanacaktır.

3.5. Veri Toplama Analizi

Model’e göre bağımlı değişken üyenin performansı, bağımsız değişken ise üyenin ilgili spor dalına ait örtük bilgi kapasitesidir. Bu iki temel değişken doğrultusunda hazırlanan anketlerden elde edilen sonuca göre, bağımlı değişken olan üyenin spor dalı ile ilgili performansı, faktör analizi sonucunda (Bkz. Tablo-x) üç alt

boyutta karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki, üyenin gerçekleştirdiği spor dalının motivasyonuna dayalı performansdır. İkincisi ise, üyenin gerçekleştirdiği spor dalının demotivasyonuna dayalı performansdır. Üçüncüsü ise, üyenin gerçekleştirdiği spor dalının çevresinden gelen itibarına dayalı performansdır.

Tablo 2.

Performans Değişkeni Faktör Analizi

Performans İçin			
Yuvarlanmış Bileşen Matrisi			
	Bileşen		
	1	2	3
p8	,753		
p5	,693		
p9	,674		
p3		,779	
p1		,745	
p2		,620	
p6		,565	
p11			,847
p10			,845

Analizi yapılan verilerden hareketle örtük bilgi kapasitesine yönelik ise, yine yapılan faktör analizi sonucunda (Bkz. Tablo-2) üç temel bağımsız değişken elde edilmiştir. Burada soru-8, soru-5 ve soru-9 birinci faktörde bağımlı değişken olarak oluşturulmuştur. Bu sorulara bakıldığında üyenin motivasyonuna dayalı bir performans gösterdiği anlaşılmaktadır. Soru-3, soru-1, soru-2 ve soru-6 ise ayrı bir grup olarak tabloda faktör analizi sonucunda oluşmuştur. Bu soruların içeriğine bakıldığında, üyenin spor faaliyetinde bulunurken performansa yönelik demotivasyon göstermesi bağlamı oluşturulabilir. Son olarak performans değerlendirmesi ile ilgili soru-10 ve soru-11 ise üyenin çevresinden gelen bir ivme ile performans gösterdiği kanısı oluşmaktadır.

Tablo 2

Örtük Bilgi Kapasitesi Faktör Analizi

Üyenin Sosyalleşmesine Yönelik Örtük Bilgisi İçin Faktör Analizi		
	Bileşen	
	1	2
SOS4	,867	
SOS3	,844	
SOS2		,818
SOS1		,815

Üyenin Yenilikçi ve Yaratıcı Olmasına Yönelik Örtük Bilgisinin Faktör Analizi		
	Bileşen	
	1	
FAY4	,839	
FAY1	,839	

Üyenin Çevresel İtibarına Yönelik Örtük Bilgisinin Faktör Analizi		
	Bileşen	
	1	
Y4	,855	
Y1	,847	
Y5	,767	

Birincisi üyenin spor aktivitesi esnasında veya sonrasında sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi kapasitesidir. Bu bağımsız değişken kendi içerisinde iki temel parametreye ayrılmıştır. Birincisi, üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik

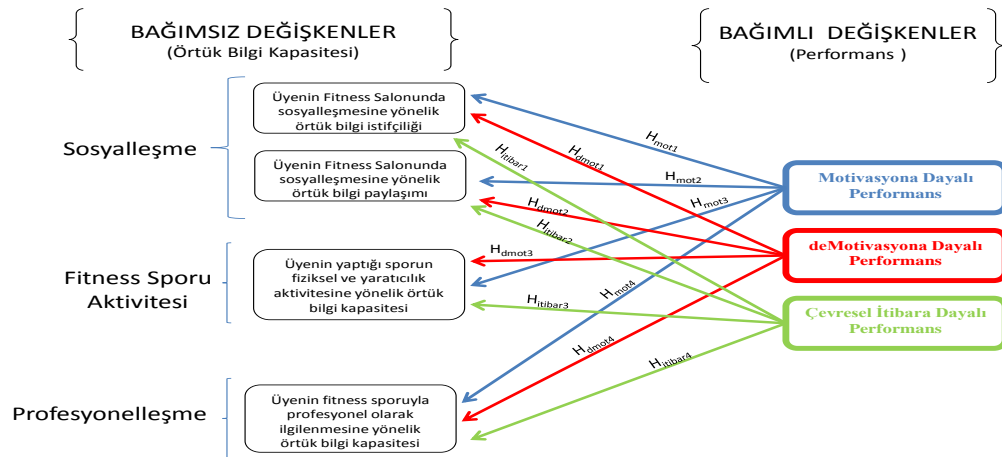
örtük **bilgi istifçiliği**; ikincisi ise üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük **bilgi paylaşımı**dır. Bir diğer bağımsız değişken üyenin yaptığı sporun yenilikçi fiziksel ve yaratıcılık aktivitesine yönelik örtük bilgi kapasitesidir. Son bağımsız değişken ise, üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesine yöneliktir. Bu açıklamaları ifade eden kavramsal model, değişkenler arasındaki ilişkilerin yönü de dikkate alınarak aşağıdaki şekilde gösterilmektedir.

Bağımsız değişkenlerden ilki olan bireyin sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi kapasitesi için SOS-4 ve SOS-3 bir faktörde toplanmıştır. Bunun adına soruların içeriğinden hareketle, üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi istifçiliği adı verilmiştir. Anketteki SOS-1 ve SOS-2 sorularının içeriğine baktığımızda, üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi paylaşımına yönelik bir kategori oluşturulabileceği söylenebilir (Bkz. Tablo-2).

Bağımsız değişkenlerden ikincisi, fitness sporu aktivitesidir. Bu kategori faktör analizi sonucunda herhangi bir gruba ayrılmamıştır. Dolayısıyla FAY-1 ve FAY-4 soruları üyenin yaptığı sporun fiziksel ve yaratıcılık aktivitesine yönelik örtük bilgi kapasitesini içermektedir.

Son bağımsız değişken profesyonelleşmedir. Y-4, Y-1 ve Y-5 numaralı sorular bu kategorik değişken içerisinde toplanmıştır ve üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesine yönelik örtük bilgi kapasitesini temsil etmektedir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda bağımlı değişken olan performans kendi içerisinde üç faktöre ayrılmıştır: bunlar motivasyona dayalı performansın değerlendirme, demotivasyona dayalı performans değerlendirme ve çevresel itibara dayalı performansın değerlendirme. Birinci faktör olan motivasyona dayalı performans değerlendirmede üye, fitness sporunu yaparken motivasyonu yüksek bir şekilde tatmin olarak gerçekleştirmektedir. Üye fitness salonuna istekli ve hevesli gelerek performansını gerçekleştirmektedir. İkinci faktör olan demotivasyona dayalı performansta ise üye, tabiri caizse ayakları sürünerek kendince özel sağlık sebeplerinden ötürü düşük bir motivasyonla performansını gerçekleştirmektedir. Son olarak çevresel itibara dayalı performansta ise üyenin performansının ana kaynağı çevredeki unsurlara dayalıdır. Örneğin rakipleri onun için tetikleyici bir unsurdur. Bununla birlikte, aynı salonda fitness faaliyeti yapan diğer üyeler veya üyenin yakın çevresi, bu üye için tetikleyici unsurlardır.

Benzer şekilde bağımsız değişkenler olan örtük bilgi kapasitesine yönelik sosyalleşme, yapılan aktivite ve profesyonelce aktiviteyi gerçekleştirmeye yönelik örtük bilgi kapasitesi sınanmış ve sadece sosyalleşmeye yönelik örtük bilgi kapasitesi, yapılan faktör analizi sonucunda iki faktöre ayrılmıştır. Bunlardan birincisi üyenin sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi istifçiliğidir. Burada üye, yaptığı fitness faaliyetiyle ilgili bilgilerini paylaşma eğiliminden uzak bir şekilde istiflemektedir. Aynı kategorideki ikinci faktör de birincisinin tam tersi olarak bilgi paylaşımına işaret etmektedir. Eşdeyişle burada üye, fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgisini paylaşma eğilimi göstermektedir. İkinci ve üçüncü bağımsız değişkenler, faktör analizi sonucunda herhangi bir kategoriye ayrılmamıştır. Dolayısıyla üyenin yaptığı fitness ile ilgili faaliyetin kapsadığı örtük bilgi kapasitesi bir diğer bağımsız değişken olurken; üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesine yönelik örtük bilgi kapasitesi, bir diğer bağımsız değişkendir. Sözü edilen açıklamalar ve yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda aşağıdaki araştırma modeli tasarlanmış ve bu modelden hareketle özellikle Nonaka'nın SECI modelinden de hareketle hipotezler üretilmiştir.



Şekil-2. Araştırmanın Kavramsal Modeli

Şekil-2'den de anlaşılacağı üzere üyenin motivasyona ve Demotivasyona dayalı performansı ile çevresinden gelen itibarına dayalı performansı örtük bilgi kapasitesinin süreçleri bakımından nasıl etkilendiği, aralarında bir ilişkinin var olup olmadığı ve varsa bu ilişkinin yönü ve durumunun nasıl olabileceği şematik olarak gösterilmiştir. Bu bağlamda aşağıdaki hipotezler, literatürden de destekle oluşturulmuştur.

H_{mot1} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **motivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi istifçiliği kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{mot2} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **motivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi paylaşımı kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{mot3} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **motivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness salonunda yaptığı sporun yenilik ve yaratıcılığına ilişkin örtük bilgi kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{mot4} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **motivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesine yönelik örtük bilgi kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{dmot1} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **demotivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi istifçiliği kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{dmot2} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **demotivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi paylaşımı kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{dmot3} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **demotivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness salonunda yaptığı sporun yenilik ve yaratıcılığına ilişkin örtük bilgi kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{dmot4} . Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **demotivasyona** dayalı performansı ile üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesine yönelik örtük bilgi kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

$H_{itibar1}$. Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **çevresinden gelen itibara dayalı performansı** ile üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi istifçiliği kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

$H_{itibar2}$. Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **çevresinden gelen itibara dayalı performansı** ile üyenin fitness salonunda sosyalleşmesine yönelik örtük bilgi paylaşımı kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

$H_{itibar3}$. Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, **çevresinden gelen itibara dayalı performansı** ile üyenin fitness salonunda yaptığı sporun yenilik ve yaratıcılığına ilişkin örtük bilgi kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

H_{itibar4}. Fitness sporuyla ilgilenen bir üyenin, çevresinden gelen itibara dayalı performansı ile üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesine yönelik örtük bilgi kapasitesi arasında anlamlı bir korelasyon vardır.

Araştırma modelinden üretilen hipotezler dikkate alındığında, bağımlı değişkenlerin üç kategoriye ayrılması, bağımsız değişkenlerin de toplamda dört temel kategoride incelenmesi, toplamda on iki hipotezin üretilmesine yol açmıştır. Kuşkusuz bu hipotezlerin test edilmesi, korelasyon testinin ötesinde, regresyon modelleri ile sınanacaktır.

3.6. Araştırmada Etik

Bilimsel bir yayının etik açıdan iyi sayılabilmesi için yazım aşamasında belirli kurallara uyulması ayrıca bilimsel değerlere bağlı kalınması gerekmektedir. Bu sürecin yazar, editör, hakem ve okuyucu boyutu çok önem ihtiva etmektedir. Araştırmacıların çalışma ve sunum sırasındaki sorumlulukları da araştırmasının sorumlulukları içine girmektedir.

Bu tez çalışması, olmayan yani uydurma bilgi içermemektedir. Sonuçlar bulgulara göre yorumlanmış ve uygun atıflar yapılmadan ayrıca kaynak gösterilmeden alıntı yapılmamıştır. Herhangi bir intihal söz konusu değildir. Araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde parçalara ayırmak sureti ile dilimleme yapılmamıştır. Kaynaklar usulüne ve amaçlarına uygun olarak kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmada elde edilen veriler ışığında demografik değişkenler için cinsiyetin, eğitim seviyesinin, yaşın, medeni durumun, eğitim düzeyinin, üyenin fitness sporu ile düzenli olarak kaç ay ilgilendiğinin ve fitness sporunun hangi sıklıkta yaptığının frekansları alınmıştır. Daha sonra, araştırma modelindeki bağımlı ve bağımsız değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkisini anlayabilmek ve hipotezlerin doğruluğunu test edebilmek için kolerasyon analizi ve akabinde bu değişkenlerin etkisini ortaya koyabilmek için regresyon modelleri kurulmuştur.

4.1. Frekans Tabloları

Demografik sorulara yönelik tanımlayıcı istatistiksel tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 4

Cinsiyet

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kadın	108	27,6	27,6	27,6
Erkek	283	72,4	72,4	100,0
Total	391	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan toplam 391 üyenin 108 kadın , 283 erkek üyelerden oluşmaktadır.

Tablo 5

Medeni Durum

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Bekar	304	77,7	77,7	77,7
Evli	87	22,3	22,3	100,0
Total	391	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan toplam 391 üyenin 304 ü bekar 87 si evlidir.

Tablo 6

Yaş

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Valid	15	2	,5	,5	,5
	16	7	1,8	1,8	2,3
	17	16	4,1	4,1	6,4
	18	18	4,6	4,6	11,0
	19	12	3,1	3,1	14,1
	20	19	4,9	4,9	18,9
	21	33	8,4	8,4	27,4
	22	33	8,4	8,4	35,8
	23	20	5,1	5,1	40,9
	24	20	5,1	5,1	46,0
	25	27	6,9	6,9	52,9
	26	19	4,9	4,9	57,8
	27	25	6,4	6,4	64,2
	28	14	3,6	3,6	67,8
	29	16	4,1	4,1	71,9
	30	14	3,6	3,6	75,4
	31	10	2,6	2,6	78,0
	32	7	1,8	1,8	79,8
	33	6	1,5	1,5	81,3
	34	7	1,8	1,8	83,1
	35	5	1,3	1,3	84,4
	36	7	1,8	1,8	86,2
	37	7	1,8	1,8	88,0
	38	7	1,8	1,8	89,8
	39	7	1,8	1,8	91,6
	40	8	2,0	2,0	93,6
	41	8	2,0	2,0	95,7
	42	3	,8	,8	96,4
	43	3	,8	,8	97,2
	44	1	,3	,3	97,4

45	1	,3	,3	97,7
47	1	,3	,3	98,0
48	1	,3	,3	98,2
49	1	,3	,3	98,5
50	1	,3	,3	98,7
51	1	,3	,3	99,0
52	1	,3	,3	99,2
55	2	,5	,5	99,7
60	1	,3	,3	100,0
Total	391	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan toplam 391 üyenin 2 kişi 15, yaşında 7 kişi 16 yaşında 16 kişi 17 yaşında, 18 kişi 18 yaşında, 12 kişi 19 yaşında, 19 kişi 20 yaşında, 33 kişi 21 yaşında, 33 kişi 22 yaşında, 20 kişi 23 yaşında, 20 kişi 24 yaşında, 27 kişi 25 yaşında, 14 kişi 28 yaşında, 16 kişi 29 yaşında, 14 kişi 30 yaşında, 10 kişi 31 yaşında, 7 yaşında, 32 yaşında, 6 kişi 33 yaşında, 7 kişi 34 yaşında, 5 kişi 35 yaşında, 7 kişi 36 yaşında, 7 kişi 37 7 kişi 38 yaşında, 7 kişi 39 yaşında 8 kişi 40 yaşında 8 kişi 41 yaşında 3 kişi 42 yaşında 3 kişi 43 yaşında 1 kişi 44 yaşında 1 kişi 45 yaşında 1 kişi 47 yaşında 1 kişi 48 yaşında 1 kişi 49 yaşında 1 kişi 50 yaşında 1 kişi 51 yaşında 1 kişi 52 yaşında 2 kişi 55 yaşında 1 kişi 60 yaşında olarak tespit edildi.

Tablo 7 Eğitim

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Valid	Ortaokul/Lise	107	27,4	27,4	27,4
	Üniversite	227	58,1	58,1	85,4
	Y.Lisans/Doktora	57	14,6	14,6	100,0
	Total	391	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan toplam 391 üyenin 107 si ortaokul/lise 227 si üniversite 57 si Y.lisans/doktora oluşturmaktadır.

Tablo 8

Üyenin Kaç Aylık Fitness Yaptığına Yönelik Frekans

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Valid	1	11	2,8	2,8	2,8
	2	13	3,3	3,3	6,1
	3	23	5,9	5,9	12,0
	4	10	2,6	2,6	14,6
	5	18	4,6	4,6	19,2
	6	13	3,3	3,3	22,5
	7	7	1,8	1,8	24,3
	8	7	1,8	1,8	26,1
	9	7	1,8	1,8	27,9
	10	5	1,3	1,3	29,2
	11	2	,5	,5	29,7
	12	47	12,0	12,0	41,7
	13	1	,3	,3	41,9
	14	2	,5	,5	42,5
	15	5	1,3	1,3	43,7
	16	3	,8	,8	44,5
	17	1	,3	,3	44,8
	18	3	,8	,8	45,5
	19	2	,5	,5	46,0
	22	1	,3	,3	46,3
	24	53	13,6	13,6	59,8
	27	1	,3	,3	60,1
	29	1	,3	,3	60,4
	30	1	,3	,3	60,6
	31	1	,3	,3	60,9
	32	16	4,1	4,1	65,0
	36	22	5,6	5,6	70,6
	43	1	,3	,3	70,8
	44	1	,3	,3	71,1
	45	2	,5	,5	71,6

48	32	8,2	8,2	79,8
51	1	,3	,3	80,1
52	2	,5	,5	80,6
56	1	,3	,3	80,8
60	14	3,6	3,6	84,4
62	1	,3	,3	84,7
70	1	,3	,3	84,9
71	1	,3	,3	85,2
72	14	3,6	3,6	88,7
84	5	1,3	1,3	90,0
96	3	,8	,8	90,8
108	4	1,0	1,0	91,8
120	6	1,5	1,5	93,4
132	1	,3	,3	93,6
144	3	,8	,8	94,4
155	1	,3	,3	94,6
156	1	,3	,3	94,9
160	1	,3	,3	95,1
180	7	1,8	1,8	96,9
200	1	,3	,3	97,2
204	1	,3	,3	97,4
210	4	1,0	1,0	98,5
240	5	1,3	1,3	99,7
242	1	,3	,3	100,0
Total	391	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan toplam 391 üyenin 11 kişi 1 aydır 13 kişi 2 aydır 23 kişi 3 aydır 10 kişi 4 aydır 18 kişi 5 aydır 13 kişi 6 aydır 7 kişi 7 aydır 7 kişi 8 aydır 7 kişi 9 aydır 5 kişi 10 aydır 2 kişi 11 aydır 47 kişi 12 aydır 1 kişi 13 aydır 2 kişi 14 aydır 5 kişi 15 aydır 3 kişi 16 aydır 1 kişi 17 aydır 3 kişi 18 aydır 2 kişi 19 aydır 1 kişi 22 aydır 53 kişi 24 aydır 1 kişi 27 aydır 1 kişi 29 aydır 1 kişi 30 aydır 1 kişi 31 aydır 16 kişi 32 aydır 22 kişi 36 aydır 1 kişi 43 aydır 1 kişi 44 aydır 2 kişi 45 aydır 32 kişi 48 aydır 1 kişi 51 aydır 2 kişi 52 aydır 1 kişi 56 aydır 14 kişi 60 aydır 1 kişi 62 aydır 1 kişi 70

aydır 1 kişi 71 aydır 14 kişi 72 aydır 5 kişi 84 aydır 3 kişi 96 aydır 4 kişi 108 aydır 6 kişi 120 aydır 1 kişi 132 aydır 3 kişi 144 aydır 1 kişi 155 aydır 1 kişi 156 aydır 1 kişi 160 aydır 7 kişi 180 aydır 1 kişi 200 aydır 1 kişi 204 aydır 4 kişi 210 aydır 5 kişi 240 aydır 1 kişi 242 aydır çalışmıştır.

Bu tanımlayıcı istatistiksel verilerin sunumundan sonra, araştırma modelinde belirtilen bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişki düzeyi ölçülmüştür.

4.2. Korelasyon Analizi

Tablo 9.

Korelasyon Analizi

		ÖRTÜK BİLGİ İSTİFÇİLİĞİ	ÖRTÜK BİLGİ PAYLAŞIMI	YENİLİK/YA RATICILIK İÇİN ÖRTÜK BİLGİ	FITNESS PROFESY ONEL
ÜYENİN MOTİVASYO NUNA DAYALI PERFORMAN SI	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	-,154** ,002 391	,124* ,014 391	,381** ,000 391	,296** ,000 391
ÜYENİN DEMOTİVAS YONUNA DAYALI PERFORMAN SI	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	,321** ,000 391	-,082 ,104 391	-,258** ,000 391	-,251** ,000 391
ÜYENİN ÇEVREDEN GELEN İTİBARINA DAYALI PERFORMAN SI	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	,119* ,019 391	,118* ,020 391	,171** ,001 391	,065 ,197 391

Tablo-9'dan anlaşılacağı üzere, üyenin motivasyona dayalı performansı ile üyenin örtük bilgi istifçiliği, örtük bilgi paylaşımı, spor dalı ile ilgili yenilik ve yaratıcılığı ile fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Üyenin demotivasyonuna yönelik performansı için de aynı değişkenler üzerinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Son olarak üyenin çevresinden gelen itibara yönelik performansı ile üyenin örtük bilgi istifçiliği, örtük bilgi paylaşımı, spor dalı ile ilgili yenilik ve yaratıcılığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Yukarıda hipotezlerin testi için yapılan korelasyon analizleri sonucunda, araştırma modelinde belirtilen değişkenler dikkate alınarak çeşitli regresyon modelleri oluşturulmuştur. Bu bağlamda, fitness salonuna giden üyelerin performansını örtük bilgiye yönelik hangi hususların etkilediği ve özellikle söz konusu performansın da hangi boyutlarının olduğu regresyon modelinde ortaya çıkmıştır. Toplamda anlamlı olan üç regresyon modeli dikkate alınarak literatüre katkı yapılmaya çalışılmıştır. Bu modeller aşağıda yer almaktadır.

4.3. Regresyon Modelleri

Modelle r	Bağımlı Değişkenler	Bağımsız Değişkenle r	Anova Tablosunda ki Anlamlılık Düzeyi (f)	Adjusted R Square (Ayarlanm ış R kare)	Standartized Coefficient (Beta) Standartlaştırılm ış Beta Katsayısı
MODEL -1	Motivasyona Dayalı Performans	Fitness Sporuyla İlgili Örtük Bilgi İstifçiliği	.007	.179	-.126
		Fitness Sporuyla İlgili Yenilikçi ve	,000	,179	,301

		Yaratıcı Olmaya Yönelik Örtük Bilgi Kapasitesi			
		Fitness Sporuyla Profesyon el Olarak İlgilenen Üyenin Örtük Bilgi Kapasitesi	,000	,179	,188
MODEL	Demotivasyo na Dayalı Performans	Fitness Sporuyla İlgili Örtük Bilgi İstifçiliği	.000	,181	,315
-2		Fitness Sporuyla İlgili Yenilikçi ve Yaratıcı Olmaya Yönelik Örtük Bilgi Kapasitesi	,002	,181	-,162

		Fitness Sporuyla Profesyon el Olarak İlgilene Üyenin Örtük Bilgi Kapasitesi	,000	,181	-,203
MODEL	Çevresel	Fitness	,002	,047	,154
-3	İtibara Dayalı Performans	Sporuyla İlgili Örtük Bilgi İstifçiliği			
		Fitness Sporuyla İlgili Yenilikçi ve Yaratıcı Olmaya Yönelik Örtük Bilgi Kapasitesi	,004	,047	,162

Model-1. Bu model üyenin motivasyonuna dayalı performansına etki eden değişkenleri saptamak amacıyla kurulmuştur. Bu değişkenler dört tanedir. Birincisi, üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğidir*. İkincisi üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi paylaşımıdır*. Üçüncüsü üyenin fitness sporuyla ilgili *yenilikçi ve yaratıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesidir*. Dördüncüsü ve sonuncusu ise,

üyenin fitness sporuyla *profesyonel olarak ilgilenmeye yönelik örtük bilgi kapasitesidir*. Model, .000 düzeyinde anlamlıdır. Model-1'in ayarlanmış R karesi ise temsiliyet bağlamında. 179'dur ve özellikle bu türden psikometrik modellerde bu oranın kabul gördüğü söylenebilir. Model-1'e göre üyenin motivasyonuna dayalı performansına etki eden ilk değişken, üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğidir*. Bu etki. 007 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı -.126'dır. Bu şu anlama gelmektedir. Üyenin motivasyonuna dayalı performansının 1 birim artması, üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğini* -,0.126 birim azaltmaktadır. Benzer şekilde, üyenin motivasyonuna dayalı performansına etki eden ikinci değişken, üyenin fitness sporuyla ilgili *yenilikçi ve yatarıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesidir* ve bu değişken .000 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı .301'dir. Eş deyişle, üyenin motivasyonuna dayalı performansının 1 birim artması, üyenin fitness sporuyla ilgili *yenilikçi ve yaratıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesini* ,0.301 birim düzeyinde artırmaktadır. Son olarak üyenin motivasyonuna dayalı performansına etki eden son değişken üyenin fitness sporuyla *profesyonel olarak ilgilenmeye yönelik örtük bilgi kapasitesidir* ve bu değişken .000 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı .188'dir. Bu durum şu şekilde izah edilebilir: üyenin motivasyonuna dayalı performansının 1 birim artması, üyenin fitness sporuyla *profesyonel olarak ilgilenmeye yönelik örtük bilgi kapasitesini* ,0.188 birim düzeyinde artırmaktadır.

Model-2. Bu model üyenin demotivasyonuna dayalı performansına etki eden örtük bilgi ile ilgili faktörlere dayalı oluşturulmuştur. Model-1'deki gibi daha önceden belirlenen dört değişkenin etki düzeyi incelendiğinde bunlar içerisinde Model-1'deki gibi üç değişken üyenin demotivasyonuna dayalı performansını etkilediği görülmektedir. Bunlardan birincisi , üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğidir*. Bu etki .000 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı .315'dir. Bu şu anlama gelmektedir. Üyenin demotivasyonuna dayalı performansının 1 birim artması, aynı üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğini* ,0.315 birim artırmaktadır. Model-2'de üyenin demotivasyonuna etki eden ikinci değişken ise, üyenin fitness sporuyla ilgili *yenilikçi ve yaratıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesidir* ve bu değişken .002 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı -,162'dir. Eş deyişle, üyenin demotivasyonuna dayalı performansının 1 birim artması, üyenin fitness sporuyla ilgili *yenilikçi ve yatarıcı olmaya yönelik örtük*

bilgi kapasitesini ,0.162 birim düzeyinde azalmaktadır. Son olarak üyenin demotivasyonuna etki eden üçüncü değişken ise, üyenin *fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmeye yönelik örtük bilgi kapasitesidir* ve bu değişken .000 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı -,203'dür. Bu durum şu şekilde izah edilebilir: üyenin demotivasyonuna dayalı performansının 1 birim artması, üyenin fitness sporuyla profesyonel olarak ilgilenmeye yönelik örtük bilgi kapasitesi ,0.203 birim düzeyinde azaltmaktadır.

Model-3. Kurulan üçüncü ve son regresyon modeli, üyenin çevresinden gelen itibarına yönelik performansını etkileyen örtük bilgi faktörlerini ortaya koymaktır. Model-1'deki gibi daha önceden belirlenen dört değişkenin etki düzeyi bu açıdan incelendiğinde bunlar içerisinde sadece ikisinin üyenin çevresinden gelen itibarına yönelik performansını etkilediği ve bu etkideki ayarlanmış r karesinin ,047 olduğu söylenebilir. Bunlardan birincisi üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğidir*. Bu etki .002 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı .154'dür. Bir diğer deyişle, üyenin çevresinden gelen itibarına dayalı performansının 1 birim artması, aynı üyenin fitness sporu esnasındaki *örtük bilgi istifçiliğini* ,0.154 birim artırmaktadır. Son ve ikinci etki ise, üyenin *yenilikçi ve yaratıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesidir* ve ,004 düzeyinde anlamlıdır ve standartlaştırılmış beta katsayısı ,0.162'dir. Buna göre, üyenin çevresinden gelen itibara dayalı performansının 1 birim artması, onun *yenilikçi ve yaratıcı olmaya yönelik örtük bilgi kapasitesini* 0,162 birim artırmaktadır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu çalışma genelde spor bilimleri ile ilgili literatürde çok tartışılmayan ve özelde de hemen hemen hiç yer almayan örtük bilgi konusunu fitness salonlarına taşımış ve üye olan bireyler üzerinden test etmeye çalışmıştır. Söz konusu olan eğer örtük bilgi ise, literatürden de anlaşılacağı gibi, bireyin zihninde onun bilinçli veya bilinçsiz olarak saklı tuttuğu bilgi türünün kastedildiği açıktır. Bu yüzden, ölçeklendirilerek açığa çıkarılabilmesi zor olan bu konu, çalışmada korelasyon ve regresyon analizi düzeyinde yer almaktadır.

Bireyin spor performansını etkileyen en temel hususun bilgi ve daha derinlikli olarak örtük bilgi türü olduğu gerçeği dikkate alındığında, bunun performansı nasıl etkilediği sorunsalı önem taşımaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, fitness sporuyla ilgilenen üyenin performansına yönelik başarısının, genellikle fitness salonuna üye olan bireyin sosyalleşmesine yönelik örtük bilgisinin açığa çıkması olduğu görülmektedir. Örneğin üye, fitness sporu esnasında diğer üyelerle fikir alış verişini yapabiliyorsa, benzer şekilde üye, fitness salonu dışında fitness sporu ile ilgili bilgili kişilere danışma ihtiyacı duyuyorsa ve son olarak üye, fitness sporu ile ilgili bildiklerini salona gelen diğer üyelerle paylaşabiliyorsa, performansı iyi olabilmektedir.

Üyenin performansı açısından bakıldığında, üyenin zor şartlar altında pes etmesi, performansı düştüğünde kendini eleştirmesi ve yeteneksiz olduğunu düşünmesi; onun performanstaki başarısızlığını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde üye, diğer üyelerin kendisine daha fazla yardım ettiğini düşünüyor olması, spor yaptığında yakın çevresinin güvenini kazanması ve rakiplerine karşı meydan okuması ise onun performanstaki başarısını yansıtmaktadır.

Performansla ilgili bu açıklamalar dikkate alındığında, üyenin tamamıyla sosyalleşmesini tetikleyen bir spor dalı olarak fitness, onun hem zihinsel, hem bilişsel hem de fiziksel kapasitesini geliştiren bir dal olarak literatüre katkı sağlamaktadır.

Daha derinlikli çıkarsamalar yapmak gerekirse, ilk olarak bireyin motivasyonuna dayalı performansını örtük bilgi kapasitesi olarak etkileyen üç temel hususa değinmek yerinde olacaktır. Örneğin eğer üye motivasyonu yüksek bir

şekilde fitness salonuna geliyorsa, gözlem ve bilişsel olarak tüm öğrendiklerini örtük bilgi istifçiliği aracılığı ile depolayacaktır. Nonaka'nın SECI modelinde buna açıktan örtüğe bilgi denilmektedir. Benzer şekilde motivasyonu yüksek olan bir üye, fitness sporuyla ilgili yenilikçi ve yaratıcı faaliyetleri takip edecek ve profesyonel olarak bu dal ile yakından ilgilenecektir. Bu bağlamda üye, örtük bilgisini yenilik ve yaratıcılık becerisini kullanarak kapasite açısından artıracaktır. Kuramsal olarak sadece gözlemlenebilir bilgi yoluyla değil, motivasyon yoluyla da örtük bilgi kapasitesinin artırılacağı böylelikle ortaya çıkmış ve bu anlamda söz konusu literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Motivasyonu olmayan veya dağınık bir motivasyonla tabiri caizse fitness merkezine sürünerek isteksiz giden bir üye ise, örtük bilgi açısından yukarıdaki paragrafta ortaya koyduğumuz bulguların neredeyse tam tersi özellikler göstermektedir. Böyle bir demotivasyonla üye, yaptığı sporla ilgili örtük bilgi istifçiliği yapmayacak, spor dalındaki yenilik ve yaratıcılık faaliyetlerini takip ederek örtük bilgi kapasitesini artırmayacak ve böylelikle fitness sporuyla profesyonel olarak hiç bir zaman ilgilenmeyecektir.

Yapılan analizler sonucunda ortaya çıkabilecek son bulgu ise, üyenin performansının tamamıyla çevresinden gelen itibarını artırma ya yönelik performansını etkileyen örtük bilgi kapasitesidir. Deyim yerindeyse, özellikle çevresine hava atmak için performans gösteren üye, örtük bilgi istifçiliği yapabilecek bir potansiyeli taşımaktadır. Bununla birlikte üye, çevresinde fitness sporuyla ilgili yenilik ve yaratıcılığa ilişkin faaliyetleri gerçekleştirerek itibar kazanma yoluna gidecektir. Bu anlamda örtük bilgi potansiyelinin artırılabilmesi için, çevredeki itibar kazanma potansiyelinin olduğu sonucu, yine çalışmada örtük bilgi literatürüne yapılan bir katkı olarak görülebilir.

Yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular neticesinde, üyelerin başarılı bir fitness sporu yapabilmesi için, salon yönetici veya sahiplerinin; üyelerin örtük bilgilerini açığa çıkarabilecek sosyal ortamları sağlaması gerekmektedir. Rakibine karşı sportif faaliyetlerde meydan okumayı seven bir üyenin, konu ile ilgili daha bilgili kişilere danışıyor olması için gerekli şartların fitness salonlarında sağlanması gerekmektedir.

Salon yöneticileri veya sahiplerinin gelen üyelerinin performanslarını artırabilmeleri için, fitness sporuyla ilgili hem fiziksel hem de bilişsel faaliyetlerin yenilerini takip etmesi gerekir. Ayrıca, üyelerin yaptığı hareketlerle ilgili daha yaratıcı yol ve yöntemler keşfedebilmeleri için onlara olanaklar sunmaları kaçınılmazdır.

Son olarak motivasyonu olmayan veya düşük bir motivasyonla salona gelen üyeler için salon yöneticileri, fitness sporu ile ilgili olarak üyeleri bilinçli olarak bilgilendirmeli ve bu konuda pratik uygulamalara geçmeden önce, onlara seminer

vermelidir. Fitness sporunun sağlık açısından önemi iyice vurgulanmalıdır. Böylelikle motivasyonu olmayan aday, spor dalıyla ilgili örtük bilgi kapasitesini artıracak ve sporla profesyonel olarak ilgilenerek motivasyonunu artıracak veya motivasyon kazanacaktır.

KAYNAKÇA

- Augier, M.-Shariq, S. ve Vendele, M. (2001), "Understanding Context: Its emergence, Transformation and Role in Tacit Knowledge Sharing", *Journal of Knowledge Management*, Vol. 5, No: 2, s. 125-136.
- Babiak, M. K. ve Wolfe, R (2009). Determinants of Corporate Social Responsibility in Professional Sport: Internal and External Factors, *Journal of Sport Management*, 23, 717-742.
- Başaran, İ.E. (1982). Örgütsel Davranışın Yönetimi, Ankara: A.Ü.E.F. Yayını No: 111.
- Bayar, P. (1999). *Türk sporcularına ilişkin performans profili ve yapı geçerliği* (yayınlanmamış doktora tezi), Ankara, Hacettepe Üniversitesi.
- Bayraktar, B., Kurtoğlu M. (2009). Sporda Performans, Etkili Faktörler, Değerlendirilmesi ve Artırılması. *Klinik Gelişim*, 22(1), 16-24.
- Bayraktar B. ve Kurtoğlu, M. (2004). Sporda performans ve performans artırma yöntemleri. Atasü, T.ve Yücesir İ. (editörler) *Doping ve futbolda performans artırma yöntemleri içinde* (s.269-296). İstanbul: TFF yayınları.
- Bensghir, T.K. ve Sağsan, M. (2014). *Kamu Kurumlarında Bilgi Yönetimi: Türkiye’de Uygulama*, Ankara: TODAİE. [yayınlanmamış kitap].
- Brown, L. V. (2007). *Psychology of motivation*. New York: Nova Publishers.
- Butler, J.R. (1996). *Sport Psychology In Action*. Oxford: Butterwoeth-Heinemann Ltd.
- Clarke, T. ve Rollo, C. (2001). Cooperative initiatives in knowledge management, *Educations + Training*, 43 (4/5), 206-214.
- Collins Bosworth Varyans Ayrıştırması. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (16), 160-188.
- Cox, R. (1994). *Sport Psychology Concepts and Applications*. Wisconsin: WCB Brown & Benehmark Pub.

- Dünder U. (1994). Antrenman teorisi. İzmir: Onlar Ajans.
- Engür, M. (2011). *Performans başarılılığı değerlendirme envanteri ve kendinle konuşma anketinin Türk Sporcu popülasyonuna uyarlanması ve uygulanması*. İzmir: Ege Üniversitesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- Ergül, H.F. (2005). Motivasyon ve motivasyon teknikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Güz, 67-79.
- Frappaolo, C. ve Wilson Todd, L. (2000). *After the Gold Rush: Harvesting Corporate Knowledge Resources*, Erişim adresi: <http://www.intelligentkm.com/feature/feat1.shtml#Case1>
- Glendinning, P.M. (2002). Performance Managment: pariah or messiah. *Public Personal Management*, 31 (2), 161-178.
- Griggs, R. A. (2010). *Psychology: A concise introduction*. New York: Worth Publishers.
- Hamil, S. ve Morrow, S. (2011). Corporate Social Responsibility in the Scottish Premier League: Context and Motivation, *European Sport Management Quarterly*, 11(2), 143-170.
- Kaya, T. ve Sağsan, M. (2015). The Impact of Tacit Knowledge Capacity on Social Media: An Empirical Research on Physicians in North Cyprus; Proceedings Of The 12th International Conference On Intellectual Capital Knowledge Management & Organisational Learning (ICICKM 2015).
- Medeni, T. ve Umemoto, K. (2008). Suggesting Refraction to Complement Reflection for Management Education in the Global Knowledge Economy: An Action Research into IMPM, *ICSS2008*.
- Medeni, T. ve Umemoto, K. (2008). An Action Research into International Masters Program in Practicing Management (IMPM): Suggesting Refraction to Complement Reflection for Management Learning in the Global Knowledge Economy, *Eurasian Journal of Business and Economics*, 1(1), 99-136.

- Medeni, T.; Medeni İ.T.; Balci, A. ve Dalbay, Ö. (2009). Suggesting a Framework for Transition towards more Interoperable e-Government in Turkey: A Nautilus Model of Cross-Cultural Knowledge Creation and Organizational Learning. *ICEGOV-2009*, Ankara: TÜRKSAT.
- Nonaka, I. ve Takeuchi, H. (1995). *Knowledge Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*, New York: Oxford University Press.
- Pehlivan, H. (2014). *Sporda Mental Dayanıklılık Ölçeği Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Polanyi, M. (1967). *The Tacit Dimension*. New York: Garden City, Anchor Books.
- Pişken, M. U. (2018). Örtük Bilgi Nedir. <https://www.bilgiustam.com/ortuk-bilgi-nedir/>
- Sağsan, M. (2007). Uygulamadan disipline bilgi yönetimi ve bir alan çalışması. *Amme İdaresi Dergisi*, 40(4), 103-313.
- Sağsan, M. ve Yücel, R. (2010). Bir Disiplin Olarak Bilgi Yönetimi ve Eğitimi, Sağsan, M. (Der.) *Bilgi Yönetimi Disiplini ve Uygulamaları: Kamu Kurumlarından Örneklerle*, içinde (s.13-34). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Snell, S. Ve Bohlander, G. (2010). *Principles of Human Resource Management*, New York: South-Western Cengage Learning.
- Stewart, M.; Brown, J. B.; Donner, A., McWhinney, I. R., Oates, J.; Weston, W. W. ve Jordan, J. (2000). The impact of patient-centered care on outcomes. *Journal of Family Practice*. 49, 796-804.
- Sheth, H., & Babiak, K. M. (2010). Beyond the game: Perceptions and practices of corporate social responsibility in the professional sport industry. *Journal of Business Ethics*, 91(3), 433-450. DOI: 10.1007/s10551-009-0094-0

SNELL, S. Ve BOHLANDER, G. (2010). Principles Of Human Resource Management, Fifteenth Edition, International Edition, Chine: SouthWestern, Cengage Learning.

Weinberg, R. S., & Gould, D. (1995). *Foundations of sport and exercise psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Hamil, S. ve Morrow, S. (2011). Corporate Social Responsibility in the Scottish Premier League: Context and Motivation, *European Sport Management Quarterly*, Vol. 11, No. 2, 143-170

Von K. ve Nonaka, I. (2000). Enabling knowledge creation: How to unlock the mystery of tacit knowledge and release the power of innovation, Oxford: Oxford University press.

Walker, M. ve Kent, A. (2009). Do Fans Care? Assessing the Influence of Corporate Social Responsibility on Consumer Attitudes in the Sport Industry, *Journal of Sport Management*. 23, 743-769.

Weinberg, R. S: ve Gould , D. (1995). *Foundations of sport and exercise psychology*. Champaign, III.: Human kinetics.

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Fitness>, 2018

<http://ercanatalay.blogspot.com/2012/01/sportif-performans-nedir.html>, 2018

EKLER

EK 1:

ANKET FORMU

Bu çalışma, fitness sporu ile ilgilenen bireylerin performansları ile fitness sporunun fiziksel ve yaratıcılık aktivitesine yönelik, fitness salonunda sosyalleşmelerine yönelik ve bireyin fitness sporu nu yapabilme yetkinliğine yönelik örtük bilgilerinin açığa çıkabilme kapasitesi arasındaki ilişkiyi irdelemektedir. Çalışma, en fazla 5 dakikanızı alacak ve burada paylaştığınız bilgiler kesinlikle bu çalışmanın bilimsel amacı dışında kullanılmayacaktır. Anketi doldurmak için harcadığınız zamana teşekkür eder, en derin saygılarımı sunarım.

Cemal YAZIR

BÖLÜM I. DEMOGRAFİK SORULAR

Cinsiyet : Kadın (.....) Erkek (.....)

Medeni durumunuz : Bekar (.....) Evli (.....)

Yaşınız :

Eğitim düzeyiniz : Ortaokul/Lise (.....) Üniversite (.....) Yüksek

Lisans/Doktora (.....)

Fitness sporuyla düzenli olarak kaç yıldır ilgileniyorsunuz?

.....

Fitness sporunu hangi sıklıkta yapıyorsunuz?

Hergün (.....) Haftada 4 gün (.....) Haftada 3 gün (.....) Haftada 2 gün (.....)

Haftada 1 gün (.....)

BÖLÜM II. PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK SORULAR

BİREYİN FİTNESS SPORUYLA İLGİLİ PERFORMANS BAŞARISI VE BAŞARISIZLIĞI	(1) Hiç Katılmıyorum	(2) Katılmıyorum	(3) Hiç Fikrim Yok	(4) Katılıyorum	(5) Tamamen Katılıyorum
Planlı bir şekilde fitness sporuna devam ederim.					
Fitness sporunu severek yapıyorum.					
Fitness sporunu bilinçli bir şekilde yapıyorum.					
Fitness sporunu yaparken teknik destek almaya ihtiyacım var.					
Fitness sporu, zor şartlar altında ise pes ederim.					
Fitness sporu ile ilgili performansım düştüğünde çalışma programımı değiştiririm.					
Fitness sporu ile ilgili performansım düştüğünde kendimi eleştiririm.					
Fitness sporu ile ilgili performansım düştüğünde yeteneksiz olduğumu düşünürüm.					
Fitness sporu ile ilgili performansım düştüğünde , başkalarının hakkımda ne düşündüğü beni endişelendirir.					
Fitness sporunu başardığımda , insanların bana daha fazla yardım ettiğini düşünürüm.					
Fitness sporunu başardığımda , yakın çevrem güvenini kazandığımı düşünürüm.					
Fitness sporunu başardığımda , rakiplerime meydan okuduğumu düşünürüm.					

BÖLÜM III. ÖRTÜK BİLGİ KAPASİTESİNE YÖNELİK SORULAR

ÖRTÜK BİLGİNİN AÇIĞA ÇIKMA KAPASİTESİ	(1) Hiç Katılmıyorum	(2) Katılmıyorum	(3) Kararsızım	(4) Katılıyorum	(5) Tamamen Katılıyorum
FAY-1. Fitness sporu yaparken, bilinen yolların dışında yeni yöntemler denerim.					
FAY-2. Fitness sporu ile ilgilendiğim için yaratıcılığım yüksektir.					
FAY-3. Fitness sporu yaparken, mevcut bilgilerimin ötesine geçebilmek için çaba sarf ederim.					
FAY-4. İhtiyaç halinde fitness sporu ile ilgili yeni yaratıcı yollar üretirim.					
FAY-5. Fitness sporu ile ilgili yapılan fiziksel hareketlerin bedene faydasını bilirim.					
SOS-1. Fitness sporu esnasında diğer üyelerle fikir alış verişinde bulunurum.					
SOS-2. Üye olduğum fitness salonu dışında fitness sporu ile ilgili bilgili kişilere danışırım.					
SOS-3. Fitness sporu ile ilgili bildiklerimi kendime saklarım.					
SOS-4. Üye olduğum fitness salonundaki arkadaşlarıma bildiklerimin yalnızca bir kısmını aktarırım.					
SOS-5. Üye olduğum fitness salonu yöneticilerine fitness sporu ile ilgili tüm bildiklerimi aktarırım.					

Y-1. Fitness sporu ile ilgili yeterli düzeyde bilgiye sahibim.					
Y-2. Fitness sporu ile ilgili birikimlerimi uygulayabileceğim fırsatlar yaratırım.					
Y-3. Fitness sporu ile ilgili üye olduğum salon dışından konuyla ilgili bilgili kişilere danışırım.					
Y-4. Fitness sporu ile ilgili yeterli düzeyde beceriye sahibim.					
Y-5. Fitness sporu ile ilgili sahip olduğum birikimle koçluk yapabilirim.					

EK 2:**ÖZGEÇMİŞ****1. Adı Soyadı:** Cemal Yazır**2. Doğum Tarihi:** 20 Şubat 1991**3. Ünvanı:** Research Assistant**4. Adres:** Lefkoşa-Kıbrıs**5. Yabancı Dil:** İngilizce**6. Öğrenim Durumu: Yüksek Lisans**

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans	Law	University of Southampton	2009-2012
Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	Yakın Doğu Üniversitesi	2012-2016
Yüksek Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı	Yakın Doğu Üniversitesi	2016-2018

7. İş tecrübesi :

- Yakın Doğu üniversitesi Sağlık Kodisyon Merkezi ve Fitness Eğitmenliği(2014-2015)
- Yakın Doğu Üniversitesi Spor Kulesi (2017-2018)
- M power Sports Club Fitness Eğitmenliği (2013 - 2014)
- Yakın Doğu Üniversitesi İlkokul Eğitim Programcısı (2013-2014)
- Gym Membership Fitness Eğitmenliği (2010 – 2011 Manchester)
- K.K.T.C Futbol Milli Takımı U-14 Yardımcı antrenörü.(2017).
- K.K.TC Doğan Türk birliği Futbol Kulübü U-17 Antrenörü.(2017).

8. Akademik Düzey:

- **Asistan:** Yakın Doğu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, 2015-halen

- **Fitness Eğitmeni:** Yakın Doğu Üniversitesi, Sağlık ve Kondisyon Merkezi, 2014
- **Futbol ve Voleybol Eğitmeni:** Yakın Doğu İlkokulu, 2012
- **Fitness Eğitmeni:** Yakın Doğu Spor Kulesi, 2017

9. Katılımlar:

- Birinci kademe çocuk atletizm sertifikası IAAF tarafından Lefkoşa/Kuzey Kıbrıs (2014).
- Birinci kademe Fitness vücut geliştirme eğitim programı. Lefkoşa/Kuzey Kıbrıs (2012).
- 3.kademe personal trainer sertifikası ve çocuk eğitim programı. İngiltere (2011).
- University of Southampton, Law Society. İngiltere (2012)
- Mic Mediterranean International Cup. Costa brava/İspanya (2017).
- Kıbrıs Türk Futbol federasyonu C antrenörlük kursu (2014).
- İkinci kademe Fitness vücut geliştirme eğitim programı. Lefkoşa/Kuzey Kıbrıs (2018).

10. Teşekkür Belgeleri:

- Yakın Doğu Üniversitesi, Atletizm etkinlikleri ile ilgili verilen katkıdan dolayı teşekkür belgesi alınmıştır. (2012).
- K.K.T.C Futbol Federasyonu 1.lig Gençler Ligi En Çok Gol Atan Oyuncusu (2008-2009)

11. Öğrenim Başarısı:

- Yakın Doğu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, **Yüksek Şeref Öğrencisi, CGPA: 3.18/4.00**, 2013.

12. Aktif Sporlar:

- Futbol (Doğan Türk Birliği).
- Atletizm (Milli Takım).
- Voleybol (Voleybol Federasyonu).
- Masa tenisi (Masa Tenisi Federasyonu).